

Arviointikertomus 2023

KAUNIAISTEN KAUPUNKI GRANKULLA STAD

Tarkastusvaliokunta 28.5.2024

Sisällysluettelo

1. Puheenjohtajan katsaus	1
2. Tarkastusvaliokunnan toiminta	2
3. Vuoden 2022 arviointihavaintojen lausunnot	4
4. Talouden tavoitteiden toteutumisen arviointi	8
5. Toiminnan tavoitteiden toteutumisen arviointi	15
6. Arviointivuoden painopistealueet	17
7. Allekirjoitukset.....	28

1. Puheenjohtajan katsaus

Vuonna 2023 alkoi Kauniaisten taloudessa uusi aikakausi. Kaupungin verotulot romahtivat vuonna 2023 sote-uudistuksen myötä edellisvuoden 87,6 miljoonasta 31,9 miljoonaan. Samaan aikaan valtionosuudet nousivat ja ovat nyt tulovirrasta noin 50 %. Kunnan siirtyminen omavaraisuudesta valtionosuusriippuvaiseksi muuttaa merkittävästi päätöksenteon perusteita.

Kauniaisten väkiluku oli vuoden 2022 lopussa 10 285 ja vuoden 2023 lopussa 10 277. Väestönkasvu on ollut heikkoa ja tämä ollut osaltaan vaikuttamassa heikentyneeseen taloustilanteeseen. Vuonna 2023 valmistui ainoastaan 23 pientaloa. Kauniaisten viime vuoden toteutunut tulos oli 2,6 miljoonaa, rakenteellinen tulos 0,9 miljoonaa. Tuloksessa oli vielä mukana verotuloja aikaisemmilta vuosilta, jolloin veroprosentti oli 17. Ilman tätä tulos olisi ollut negatiivinen jo viime vuonna. Kaupungin tulevaisuus näyttää taloudellisesti heikolta. Valtionosuudet laskevat todennäköisesti lähivuosina tai pysyvät korkeintaan samalla tasolla. Tämän vuoksi on kaupungissa käynnistetty tasapainottamisohjelma vuosille 2025–2027 ja kustannussäästöjä on haettu jo kuluvan vuoden aikana.

Kauniaisten elinvoimaisuuden ehtona on, että kaavoitusta ja uudisrakentamista vauhditetaan. Kaupungin strategiaan on kirjattu keskimäärin 0,75 %:n väestönkasvu. Kaupungin vetovoimana on kautta aikain todettu olevan hyvät koulut ja harrastus- sekä liikuntamahdollisuudet. Tämän vuoden arviointikertomuksessa tarkastusvaliokunta on ottanut arvioinnin kohteeksi sivistystoimen, painopistealueina hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä varhaiskasvatus. Lisäksi olemme arvioineet kaupungin hankintatoimea.

Arviointikertomuksessaan tarkastusvaliokunta kehottaa uudenlaiseen ja luovaan ratkaisujen hakemiseen mietittäessä kustannustehokasta ja toimivaa tapaa tuottaa palveluja kaupunkilaisille. Selvää on, että muuttuneessa taloustilanteessa säästöjä ja karsintaakin tulee tehdä. Yksi tarkastusvaliokunnalle pidetyistä esityksistä tällä kaudella käsitteli kirjastoa. Esimerkki luovasta ajattelusta kirjaston toiminnan prosesseissa johti tehokkuuden lisääntymiseen ja siihen, että toimintoja uudelleen järjestämällä henkilökunnalle vapautui aikaa varsinaiseen tehtäväänsä.

Tarkastusvaliokunta on halunnut katsoa arviointitehtävän suorittamista hieman uudesta näkökulmasta. Uudistetussa työskentelymenetelmässä olemme siirtyneet vielä syvemmälle tarkastusvaliokunnan ydintehtävään. Olemme arvioineet ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kauniaisten kaupungissa on vuoden 2023 aikana tehty kehittämistoimia strategian ohjaavuuden parantamiseksi, mm. luokittelemalla strategian toimenpiteitä tarkemmin ja määrittämällä niihin mittareita. Vuonna 2024 tavoitteiden toteutumisen seurannassa uudistustyön tulee jo näkyä.

Tarkastusvaliokunnan puolesta esitän kiitokset viranhaltijoille, jotka kuluneella kaudella pitivät toimialakatsauksen. Esitykset olivat, kuten aina, hyvin valmisteltuja ja niiden pohjalta syntyi antoisia keskusteluja. Parhain kiitos virkamiehille ja luottamushenkilöille kuluneesta kaudesta. On etuoikeus saada työskennellä hyvin hoidetun Kauniaisten ja kauniaislaisten puolesta.

Tuula Lehmuskoski

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja

2. Tarkastusvaliokunnan toiminta

Kaupunginvaltuusto asetti 9.8.2021 kuntalain mukaisesti tarkastusvaliokunnan valtuustokaudelle 2021–2025 hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Tarkastusvaliokunnan jäseninä ja heidän henkilökohtaisina varajäseninä ovat vuoden 2023 arviointityössä toimineet:

Jäsenet	Varajäsenet
Tuula Lehmuskoski, puheenjohtaja	Sari Mutka
Stefan Stenberg, varapuheenjohtaja	Marina Nygård
Veronica Fellman	John Bergman
Tapani Jääskeläinen	Kari Virkkula
Margit Peltovirta	Vesa Helkkula

Tarkastusvaliokunnan päätöksenteko on tapahtunut puheenjohtajan esityksestä ja sihteerinä on toiminut JHT, KHT Outi Koskinen KPMG Julkistarkastus Oy:stä.

Tarkastusvaliokunnan jäsenet eivät ole osallistuneet sen toimialan tai valiokunnan arviointiin, jonka varsinaisia jäseniä tai varajäseniä he ovat.

2.1 Tarkastusvaliokunnan tehtävät

Tarkastusvaliokunnan tehtävät määritellään kuntalain 121 §:n mukaisesti seuraavasti:

1. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
2. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
3. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
4. huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
5. valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
6. valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

2.2 Tarkastusvaliokunnan vuoden 2023 arviointitoiminta

Tarkastusvaliokunta toteutti vuoden 2023 arvioinnin valtuustokaudelle 2021–2025 laatimansa arviointisuunnitelman ja vuoden 2023 arvioinnin työohjelman mukaisesti. Arvioinnin painopistealueena vuonna 2023 oli sivistystoimi ja hankinnat.

Tarkastusvaliokunnan arviointityö perustui kaupungin tilinpäätökseen 2023, talousarvioon 2023 sekä taloussuunnitelmaan 2023–2025. Lisäksi tarkastusvaliokunta perehtyi kaupunginhallituksen ja valiokuntien pöytäkirjoihin sekä muihin selvityksiin. Tarkastusvaliokunta kuuli kaupungin viranhaltijoita, työntekijöitä ja hyvinvointivaliokunnan puheenjohtajaa.

Tarkastusvaliokunta kokoontui 10 kertaa vuoden 2023 arviointitehtävänsä varten. Tarkastusvaliokunta perehtyi sivistystoimen toimintaan kuulemalla hyvinvointivaliokunnan puheenjohtajaa, sivistystoimen johtajaa, opetuspäällikköä, varhaiskasvatuspäällikköä, Tammikummun päiväkodin esiopetus- ja varhaiskasvatusyksikön johtajaa, kansalaisopiston rehtoria ja kirjastopalveluiden päällikköä. Lisäksi kokouksissa oli kuultavina kaupunginjohtaja, yhdyskuntatoimen johtaja, talousjohtaja, hallintojohtaja ja henkilöstöjohtaja, jotka antoivat selvityksiä toimintaan, hallintoon ja talouteen liittyvistä asioista omilta vastualueiltaan.

Tarkastusvaliokunta vastaanotti kuntalain mukaisesti sidonnaisuusilmoituksia ja niihin tehtyjä muutoksia vietäväksi sidonnaisuusrekisteriin, jota ylläpidetään kaupungin yleisessä tietoverkossa.

Tarkastusvaliokunta kehitti omaa toimintaansa osallistumalla tarkastusvaliokunnan jäsenille suunnattuihin koulutuksiin. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja ja yksi jäsen osallistuivat pääkaupunkiseudun tarkastusvaliokuntien yhteisseminaariin sekä puheenjohtaja ja yksi jäsen KPMG:n järjestämään Arviointiseminaariin 2023.

2.3 Tilintarkastus 2023

Lakisääteisen tilintarkastuksen on suorittanut KPMG Julkistarkastus Oy, vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut JHT, KHT Outi Koskinen. Tilikauden 2023 tilintarkastus on suoritettu julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Tilintarkastaja on esittänyt tarkastusvaliokunnalle tilintarkastussuunnitelman ja antanut tarkastusvaliokunnalle tilikauden 2023 tilintarkastuksesta kaksi kirjallista raporttia. Nämä raportit on toimitettu kaupunginjohtajalle ja talousjohtajalle. Tarkastusvaliokunta suosittelee, että tilintarkastajan raporteissa esitetyt havainnot huomioidaan ja että ne johtavat tarvittaviin toimenpiteisiin.

3. Vuoden 2022 arviointihavaintojen lausunnot

Kaupunginhallitus antoi kaupunginvaltuustolle valiokuntien ja yleishallinnon lausunnot toimenpiteistä vuoden 2022 arviointikertomukseen. Tarkastusvaliokunta kiittää kaikkia valiokuntia arviointikertomuksen huolellisesta läpikäynnistä sekä esitettyihin huomioihin ja suosituksiin tehdyistä kattavista ja hyvistä selvityksistä.

Tarkastusvaliokunta on esittänyt arviot strategiaan tavoitteisiin kohdistuneiden suositusten toteuttamisesta.

1.3. Kauniaislaisten hyvinvointi ja terveys paranevat ja terveyserot kaventuvat, 2018–2022	
Tarkastusvaliokunnan huomio tai suositus	Tavoite alle 30 % koronaexit -kyselyyn vastanneista kokee, että koulutehtävien aloittaminen on työlästä ei toteutunut (2022: 33 %)
Suomenkielisen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnan vastine	Vaikkakin tavoite ei kokonaan toteutunut, koronaexit -kysely näyttää, että oppilaiden koettu hyvinvointi on kohonnut sitten koronavuosien.
Tarkastusvaliokunnan arvio huomion tai suosituksen toteuttamisesta	Tarkastusvaliokunta toteaa, että vastine ei anna lisätietoa tavoitteen toteutumisesta tarkastusvaliokunnan esittämän huomion jälkeen.
2.5 Kaupungintalon alueen kaavamuutosprosessi	
Tarkastusvaliokunnan huomio tai suositus	Kaavamuutosehdotuksen päätöksenteko on edelleen kesken.
Yhdyskuntavaliokunnan vastine	Kaavamuutosehdotus on laadittu ja saatettu päätöksentekoon, mutta palautettu valmisteluun. Yksimielisen ratkaisun aikaan saamiseen ei ole löytynyt edellytyksiä, ja hanke on siirtynyt uudelle valtuustokaudelle ja sisällytetty kaupungin strategiassa kaupunkisuunnittelun kärkihankkeisiin. Ennen varsinaisen kaavaprosessin jatkamista on syytä selvittää periaatteet, joiden pohjalta kaavoitusta jatketaan. Tämä periaatevalmistelu tuodaan päätöksentekoon syksyn 2023 aikana.
Tarkastusvaliokunnan arvio huomion tai suosituksen toteuttamisesta	Koska Kaupungintalon alueen kaavamuutosprosessia ei ole saatu päätökseen, huomio on yhä voimassa.
3.1 Kaupunkirakenteen kehittäminen maankäytön ja asumisen kehityskuvan mukaisesti Kauniaisten identiteettiä vahvistaen ja puutarhakaupungin ilme säilyttäen	
Tarkastusvaliokunnan huomio tai suositus	Tarkastusvaliokunta huomauttaa vuositavoitteista, jotka eivät ole edenneet tai joiden raportoinnissa on puutteita: <ul style="list-style-type: none"> • Kolme suojelua sisältävää kaavaa käsittelyssä, mutta ei yhtään uutta suojelukohdetta kaavoituksessa. • Kauniaisten rakennusinventoinnin päivitystyötä ei ole vielä aloitettu. • Puustokatselmuksia 83 kpl 2022 (82 kpl 2021, 102 kpl 2020). Vuoden 2022 tavoitemäärä puuttui. • Vieraslajien aktiivinen torjunta (13 torjuttavaa kasvilajia, havaittu 24 lajia ja 2 torjuttavaa eläinlajia, havaittu 3 lajia). Tavoitteen toteutumista ei ole raportoitu. • Pölyttäjikasvien määrä lisääntyy hoidettavilla viheralueilla (lajivalinnat ja hoito). Aiemmin matalaksi leikattuja nurmialueita hoidetaan niittyinä 1,3 ha. Tavoitteen toteutumista ei ole raportoitu. • Luonnonhoitosuunnitelman toimenpiteiden seuranta. Tavoitteen toteutumista ei ole raportoitu.
Yhdyskuntavaliokunnan vastine	<ul style="list-style-type: none"> • Kaavoituksen suojelukohteet perustuvat usein kaavamuutostarpeeseen, jolloin suojele otetaan huomioon ja käsittelyyn yhteistyössä kiinteistönomistajan kanssa. • Laajan työohjelman ja sen lisäksi aikatauluun sidottujen lausuntopyyntöjen sekä henkilöstövajeen seurauksena rakennusinventoinnin päivitystyötä ei ole toistaiseksi pystytty käynnistämään.

	<ul style="list-style-type: none"> • Myös puustokatselmusten määrä on riippuvainen niiden tarpeesta ja laatisesta, jolloin niiden määrään ei ole tarkoituksenmukaista asettaa tavoitetta, vaan määrää seurataan yhtenä indikaattorina viherympäristön muutokselle. • Vieraslajien torjunnassa toimitaan tilanteen mukaan: maassa olevan siemenpankin ja juurenkappaleiden vuoksi, sekä eläinten liikkumisen vuoksi lajeja ei voi kokonaan hävittää, mutta torjuttavien lajien esiintymät torjutaan sitä mukaa, kun niitä ilmenee. • Pölyttäjikasvien lajivalikoimaa tai hyönteisten määrää ei ole tutkittu, mutta tavoitetta toteutetaan vaikuttamalla myönteisesti niiden olosuhteisiin ja mahdollisuuksiin lisääntyä. 1,3 hehtaarin alalla kyseisillä alueilla kasvavat luonnon kukkakasvit pystyvät saavuttamaan kukintavaiheen, mikä tarjoaa ravintoa pölyttäjähönteisille. • Luonnonhoitosuunnitelmassa esitettyjen kaupungin metsäalueiden puuston määrää ja laatua seurataan kymmenvuotiskausittain päivitettävässä suunnitelman metsäkuvioiden selostusosiossa. Luonnonhoitosuunnitelman mukaisesti lahoppuun määrää lisätään metsäalueilla. Myös tämä laskennallinen määrä tarkastetaan joka kymmenes vuosi, kun uusi luonnonhoitosuunnitelma laaditaan. Kauniaisissa ei ole talousmetsää, joten ei ole hakkuiden kuutioseurantaa. Metsistä kaadetaan useimmiten vain yksittäisiä runkoja tonttien ja kävelyteiden varsilta turvallisuussyistä. Tavoite on, että kaatoja olisi mahdollisimman vähän.
Tarkastusvaliokunnan arvio huomion tai suosituksen toteuttamisesta	<p>Koska rakennusinvestoinnin päivitystyötä ei ole aloitettu, huomio sen toteuttamiseen liittyen on yhä voimassa.</p> <p>Lisäksi suositellaan, että tavoitteenasetannassa kiinnitetään huomiota siihen, että tavoitteet ja niiden mittarit ovat tarkoituksenmukaisia ja asetettu siten, että niiden toteutumista voidaan seurata ja arvioida yksiselitteisesti. Huomio tavoitteiden mukaisesta raportoinnista on yhä voimassa vieraslajien torjunnan, pölyttäjikasvien sekä luonnonhoitosuunnitelman osalta.</p>
3.2 Kestävän kehityksen edistäminen	
Tarkastusvaliokunnan huomio tai suositus	Pyöräilyverkoston mittaaminen / km ja talvireitit / km, tavoite ei ole toteutunut. Työ jatkuu 2023.
Yhdyskuntavaliokunnan vastine	Laajan työohjelman, aikatauluun sidottujen tehtävien sekä henkilöstövaihdosten ja -vajeen seurauksena pyöräilyverkoston kehittämistyö on toistaiseksi kesken.
Tarkastusvaliokunnan arvio huomion tai suosituksen toteuttamisesta	Koska kehittämistyö on yhä kesken, huomio on yhä voimassa.
3.3 Seudullisten MAL-asuntotuotantotavoitteiden toteuttaminen	
Tarkastusvaliokunnan huomio tai suositus	Tavoite (keskimäärin 80 asuntoa/vuosi) alittui, valmistuneita asuntoja oli 16 kpl Asukasluvun kehitys -1,07 % (-111 asukasta)
Yhdyskuntavaliokunnan vastine	<p>MAL-asuntotuotantotavoitteiden seurannassa ei ole mielekästä tarkastella yksittäisiä vuosia, sillä etenkin Kauniaisissa valmistuneiden asuntojen määrien vaihtelu vuositasolla on merkittävää.</p> <p>Edellisvuonna 2021 tavoite ylittyi, valmistuneita asuntoja oli 121 kpl. Tästä syystä tavoitteessakin puhutaan keskimääräisestä asuntotuotannosta vuosittain. Mittaristossa on mukana asukasluvun kehitys vuositasolla 5 vuoden keskiarvon mukaan.</p>
Tarkastusvaliokunnan arvio huomion tai suosituksen toteuttamisesta	Suosittelaa, että tavoitteiden seurannassa kiinnitetään huomiota myös jatkossa siihen, että tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan yhdenmukaisesti ja selkeästi asetettujen tavoitteiden ja mittarien mukaan.
4.2 Tasokas ja oppilaslähtöinen opetus	
Tarkastusvaliokunnan huomio tai suositus	Tavoite Kasavuoren A-siiven suunnittelun käynnistäminen ei toteutunut.
Suomenkielisen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnan vastine	Kasavuoren koulukeskuksen A-siiven suunnittelu on ollut kytköksissä muihin kouluratkaisuihin. Nyt kun päätös uuden suomenkielisen koulun sijoituspaikasta ja laajuudesta on tehty, A-siiven suunnittelua voidaan edistää.
Tarkastusvaliokunnan arvio huomion tai suosituksen toteuttamisesta	Tarkastusvaliokunta toteaa, että suunnittelutyötä huomion kohteena olevan tavoitteen toimeenpanemiseksi on tehty.

5.1 Avoin toimintakulttuuri	
Tarkastusvaliokunnan huomio tai suositus	Tavoite yli 50 % kunkin koulun oppilaista on käynyt DigiLabissa ei toteutunut
Suomenkielisen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnan vastine	Alkuvuodesta 2022 koronaviruspandemian vuoksi oman luokan ulkopuolisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen oli rajoitettua ja vähäistä. DigiLabia koordinoiva suunnittelija vaihtui syksyn aikana ja muutaman kuukauden ajan tehtävä oli ilman hoitajaa. DigiLab myös muutti loppusyksystä uusiin tiloihin ja muuton aikana toimintaa ei voitu järjestää.
Tarkastusvaliokunnan arvio huomion tai suosituksen toteuttamisesta	Tarkastusvaliokunta toteaa, että vastine ei anna lisätietoa tavoitteen toteutumisesta tarkastusvaliokunnan esittämän huomion jälkeen.
5.4 Kiinteistöt ja kalusto kunnossa ja käytössä	
Tarkastusvaliokunnan huomio tai suositus	Kaupungin ja Granillan omistamien kiinteistöjen ja maa-alueiden kiinteistökehityksestä ja pitkäaikaisesta tuottopotentiaalista laadittavan ulkopuolisen selvityksen laatimisesta ei ole raportoitu.
Yhdyskuntavaliokunnan vastine	Asian valmistelu on edennyt kuluvana vuonna. Mm. toimeksianto on määritetty ja tarjouspyyntökierros järjestetty. Selvitystyö on käynnistymässä.
Tarkastusvaliokunnan arvio huomion tai suosituksen toteuttamisesta	Tarkastusvaliokunta toteaa, että toimia tavoitteen eli selvityksen laatimiseksi on tehty.
5.5. Helppokäyttöiset, kaikki ikäryhmät huomioivat digipalvelut	
Tarkastusvaliokunnan huomio tai suositus	Tavoite, että vähintään 50 % perusopetuksen ja lukioiden opettajista on koulutettu käyttämään kahta uusista teknologioista ei toteutunut.
Suomenkielisen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnan vastine	Pandemian jälkeen opettajien fokus oli koulutyön uudelleenjärjestämisessä ja oppilaiden hyvinvoinnissa eivätkä opettajat halunneet priorisoida uusien teknologioiden haltuunottoa. Loppusyksyllä henkilövaihdoksen myötä DigiLab oli muutaman kuukauden ilman hoitajaa. Lisäksi DigiLab muutti uuteen paikkaan, eikä muuton aikana voitu järjestää toimintaa.
Tarkastusvaliokunnan arvio huomion tai suosituksen toteuttamisesta	Tarkastusvaliokunta toteaa, että vastine ei anna lisätietoa tavoitteen toteutumisesta tarkastusvaliokunnan esittämän huomion jälkeen.
Tarkastusvaliokunnan huomio tai suositus	Tavoite esiopetuksessa kaksi lasta / laite ei toteutunut.
Suomenkielisen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnan vastine	Vuonna 2022 valmisteltiin leasaukseen siirtymistä laitteiston osalta. Aikataulu ei toteutunut suunnitelman mukaisesti.
Tarkastusvaliokunnan arvio huomion tai suosituksen toteuttamisesta	Tarkastusvaliokunta toteaa, että vastine ei anna lisätietoa tavoitteen toteutumisesta tarkastusvaliokunnan esittämän huomion jälkeen. Huomio on yhä voimassa.
Tarkastusvaliokunnan huomio tai suositus	Tavoite tekoälyn opetuksen ja käytön pilottihanketta ei jatkettu
Suomenkielisen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnan vastine	Hanketta ei jatkettu, koska siihen ei saatu ulkopuolista jatkorahoitusta.
Tarkastusvaliokunnan arvio huomion tai suosituksen toteuttamisesta	Tavoite ei toteutunut.

Arvioinnin yhteenveto

Kauniaisten kaupungissa on vuoden 2023 aikana tehty kehittämistoimia strategian ohjauksen parantamiseksi, mm. luokittelemalla strategian toimenpiteitä tarkemmin ja määrittämällä niihin mittareita. Vuonna 2024 tavoitteiden toteutumisen seurannassa uudistustyön tulee jo näkyä.

4. Talouden tavoitteiden toteutumisen arviointi

4.1 Tilikauden tulos

Tilikauden tulos oli muutettua talousarviota 2,9 milj. euroa parempi. Tulos oli ennakoitua parempi, koska verotuloja saatiin miljoona euroa ennakoitua enemmän, kunnallisverotuloja 0,9 milj. euroa ja kiinteistöverotuloja 0,2 milj. euroa. Myös valtionosuuksia saatiin 155 tuhatta euroa ennakoitua enemmän.

Toimintakulut toteutuivat lähes suunnitelmien mukaisesti, koska ne alittivat muutetun talousarvion 761 tuhannella eurolla ja ylittivät alkuperäisen talousarvion 657 tuhannella eurolla.

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Muutettu talousarvio	Toteuma	EROTUS (Muutettu talousarvio)	ARVIO
Tilikauden tulos	1 127	-289	2 588	2 877	++
Toimintakulut	-67 059	-68 477	-67 716	-761	++
Toimintakate	-38 008	-39 425	-39 122	-302	++
Vuosikate	10 836	9 420	11 569	2 149	++
Verotulot	30 843	30 843	31 904	1 061	++

Taulukko 1: Tilikauden tulos - keskeisimmät tunnusluvut

4.2 Sitovat talouden tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat talouden tavoitteet käyttötalousosassa ovat tulosalueiden määrärahat ja laskennalliset tuloarviot nettomääräisinä (toimintakulut – toimintatuotot). Tulosalueiden toimintakatteen ylityksiä on tapahtunut neljän tulosalueen kohdalla yhteensä 0,6 milj. euroa. Ylitykset on olennaisesti hyväksytty kaupunginvaltuustossa 18.3.2024 § 12. Muilta osin tulosalueiden määrärahat toteutuivat muutetun talousarvion puitteissa. Taulukossa 2 on esitettyä toimintakatteen toteutuminen palvelualueittain.

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Muutettu talousarvio	TP 2023	EROTUS (Muutettu talousarvio)	ARVIO
Yleishallinto	-3 505	-4 477	-4 434	-43	++
Yhdyskuntatoimi	4 617	4 536	3 998	538	-
Sivistystoimi	-39 120	-39 484	-38 686	-798	++

Taulukko 2: Palvelualueiden toimintakatteen toteutuminen vuonna 2023 verrattuna talousarvioon (alkuperäinen ja muutettu)

Kaikissa muissa palvelualueissa toimialan toimintakate kokonaisuutena toteutui muutetun talousarvion puitteissa paitsi yhdyskuntatoimessa, jossa maankäyttösopimuskorvaukset ja maaomaisuuden myyntivoitot alittivat talousarvion 992 tuhannella eurolla (hyväksytty kaupunginvaltuustossa 18.3.2024 § 12). Yhdyskuntatoimessa toimintakate oli positiivinen, koska toimintatuottoja oli enemmän kuin toimintakuluja maankäyttösopimuskorvausten ja maaomaisuuden luovutusvoittojen takia. Toimintakulut toteutuivat pienempinä alkuperäiseen talousarvioon verrattuna (-341 000 €).

Yleishallinnossa toimintakulut toteutuivat ennakoitua merkittävästi suurempina (+1,04 milj. €), jonka seurauksena talousarviota oli muutettava tilikauden aikana. Toimintakatetavoite toteutui, koska tulot olivat talousarviota suuremmat (110 000 €).

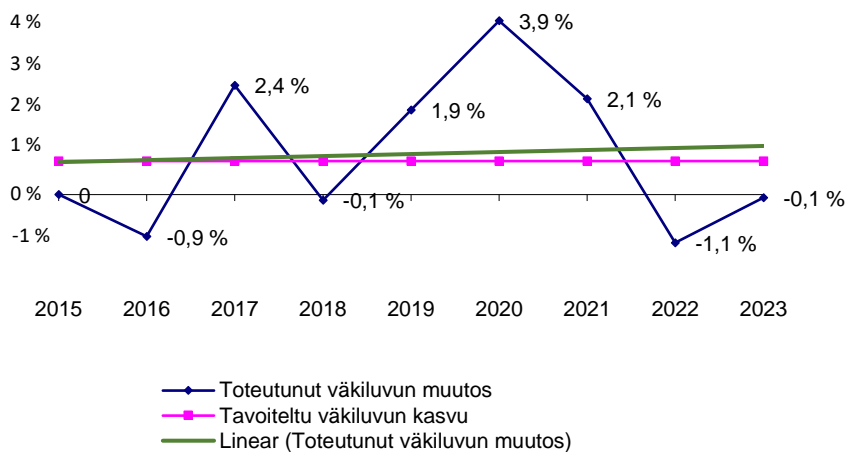
Sivistystoimessa pysyttiin alle alkuperäisen talousarvion toimintakatteen (-434 000 €), koska toimintatuotot toteutuivat ennakoitua suurempina (+391 000 €).

4.3 Väkiluvun kehitys

Kaupungin väkiluvun kasvutavoite on 0,75 %/vuosi, viiden vuoden keskiarvon perusteella laskien. Väkiluku on kasvanut maltillisesti vuodesta 2015 ja tavoitteessa on pysytty. Vuoden 2023 lopulla Kauniaisissa asuu 791 asukasta enemmän verrattuna vuoden 2015 tilanteeseen. Vuoden 2023 lopussa asukasluku oli 10 277.

Kuvassa 1 on esitetty kaupungin väkiluvun kehittyminen vuodesta 2015 alkaen vuoteen 2023 asti. Vihreä viiva kuvastaa väkiluvun keskimääräistä kehitystä.

Väkiluvun vuosittainen muutos

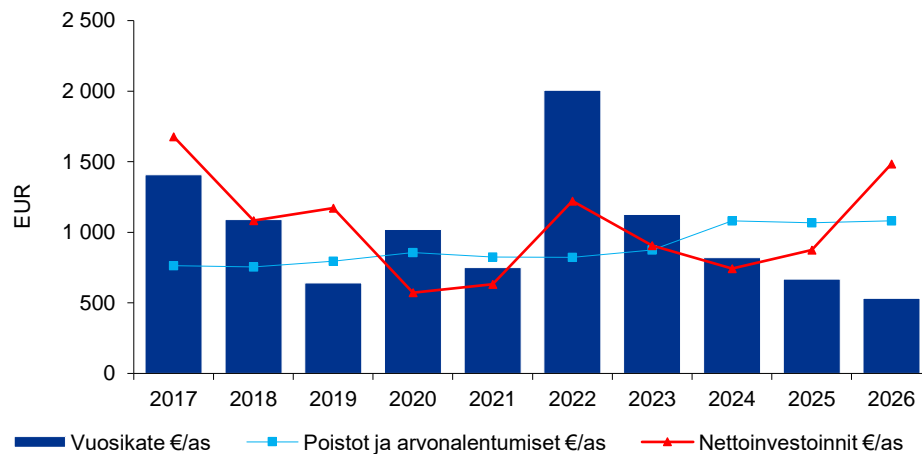
Kuva 1: Kauniaisten kaupungin väkiluvun kehitys vuosina 2015–2023

4.4 Investoinnit

Investointimäärärahat ovat valtuustoon nähden sitovia hankekohtaisesti tai ryhmittäin. Vuonna 2023 kaupungin investointimenot olivat 9,3 milj. euroa, 3,3 milj. euroa edellistä vuotta (2022) pienemmät. Investointien tulo-rahoitus muodostuu vuosittaisesta tuloksesta (vuosikate) ja se on riittänyt kattamaan nettoinvestoinnit (investointitulot-investointimenot) vuonna 2023.

Kuvassa 2 on esitettyä asukasmäärään nähden vuosikatteen suhde poistoihin ja arvonalentumisiin sekä nettoinvestointeihin. Vuosikate on ollut poistoihin ja arvonalentumisiin sekä investointimenoihin verrattuna hyvällä tasolla vuosina 2020, 2022 ja 2023. Talousarviovuonna 2024 vuosikate riittää kattamaan poistot ja arvonalentumiset, muttei nettoinvestointeja. Taloussuunnitelma vuosina 2025–2026 vuosikate ei riitä kattamaan poistoja, arvonalentumisia eikä nettoinvestointeja. Tulorahoitus heikkenee seuraavina vuosina merkittävästi.

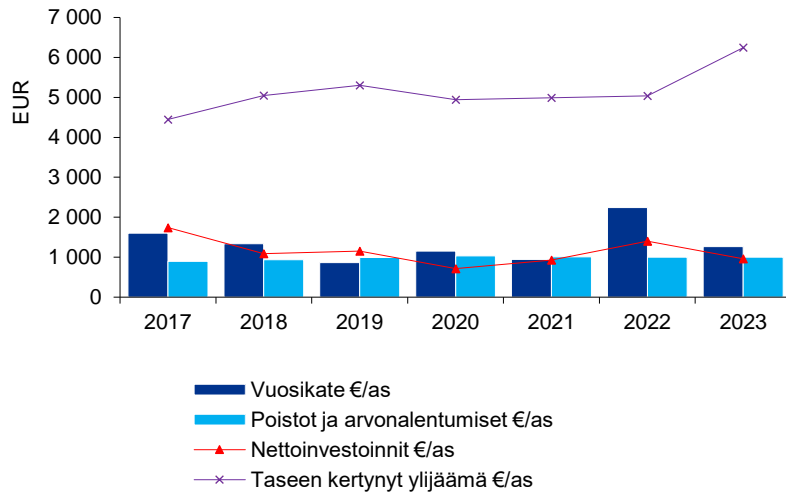
Kaupungin vuosikate, poistot ja arvonalentumiset sekä nettoinvestoinnit asukasta kohden vuosina 2017-2026

Kuva 2: Kaupungin vuosikate, poistot ja arvonalentumiset sekä nettoinvestoinnit asukasta kohden vuosina 2017–2026, talousarviovuoden 2024 ja taloussuunnitelmavuosien 2025–2026 laskelmissa on käytetty 31.12.2023 asukaslukua (10 277). Lähteet: Kauniaisten tilinpäätökset 2017–2023 ja Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024–2026.

Kuvassa 3 on esitettyä vuosikatteen kehittyminen kaupunkikonsernin näkökulmasta. Kaupunkikonsernin talous on tasapainossa, koska tarkasteluvuosina 2017–2023 vuosikate on riittänyt vuotta 2019 lukuun ottamatta kattamaan poistot ja arvonalentumiset (vaalean sininen palkki) sekä investointimenot (punainen viiva). Konsernitaseessa on kertynyt ylijäämää (violetti viiva).

Kaupunkikonsernin vuosikate, poistot ja arvonalentumiset, investoinnit ja kertynyt ylijäämä asukasta kohden vuosina 2017-2023

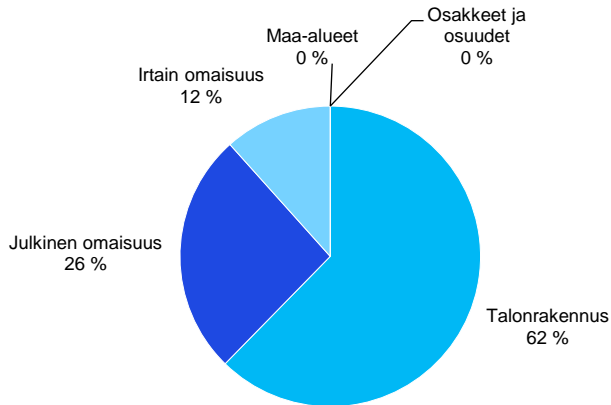

Kuva 3: Kaupunkikonsernin vuosikate, poistot ja arvonalentumiset sekä nettoinvestoinnit asukasta kohden vuosina 2017–2023

4.5 Toteutuneet investoinnit

Investointimenot ovat olleet 9,3 milj. euroa ja investointitulot 243 342 euroa. Kaupunkiratahankkeeseen on saatu investointituloa yhteensä 156 046 euroa (EU:n myöntämä CEF-tuki). Kuvassa 4 on esitettyä investointimenot lajeittain vuonna 2023.

Investointimenot lajeittain 2023

Kuva 4: Investoinnit lajeittain vuonna 2023.

Taulukossa 3 on esitettyä euromääräisesti merkittävimmät käynnissä olevat investoinnit vuonna 2023.

Investointi	Talousarvio 2023 (€)	Muutettu (€)	Toteuma 2023 (€)	EROTUS (muutettu)
Rakennusten elinkaarta jatkavat investoinnit	1 350 000	250 000	1 530 248	-69 752
Svenska skolcentrum: Julkisivujen korjaustyöt: B, D, E, F ja G-osat	4 200 000	-	2 612 171	-1 587 829
Kasavuoren koulukeskus – A-siiven peruskorjaus	1 450 000	-	-	-
Tammikummun päiväkot	1 050 000	-	1 049 955	-45
Liikenneväylät	1 000 000	-	976 259	-23 741
Kaupunkirata, suunnittelu ja rakennuttaminen	2 900 000	-	940 057	-1 959 943
Pyöräilyväylä Baana, hankesuunnittelu 2023	2 900 000	-	200 252	-2 699 748
Yhteensä	14 850 000	15 100 000	7 308 942	-7 791 058

Taulukko 3: Euromääräisesti merkittävimmät investoinnit vuonna 2023

Investointikohtaisesti mikään merkittävä investointi ei ole ylittänyt sille vuodelle 2023 asetettua määrärahaa. Sen sijaan määrärahan käyttö on alittunut merkittävästi Svenska skolcentrumin, kaupunkiradan sekä pyöräilyväylä baan osalta. Kasavuoren koulukeskuksen A-siiven korjausta ei toteutettu vuonna 2023.

4.6 Taloustilanteen kehittyminen

Kaupungin taloudellisen tilanteen kehittymistä on arvioinnissa tarkasteltu tulorahoituksen riittävyyttä ja lainakantaa kuvaavilla mittareilla. Taulukossa 4 on esitetty mittarit vuoden 2023 tilinpäätöstietoihin perustuen ja talousarvion 2024 ja taloussuunnitelmavuosien 2025–2026 osalta.

Mittari	2023	2024	2025	2026
Vuosikate/poistot % Hyvä > 100 % Tyydyttävä 80 %-100 % Heikko < 80 %	129 %	76 %	63 %	49 %
Investointien tulorahoitus % (vuosikate/nettoinvestoinnit) Hyvä > 100 % Tyydyttävä 80 %-100 % Heikko < 80 %	126 %	110 %	76 %	36 %

Taulukko 4: Talouden tilaa kuvaavat mittarit

Vuosikate/poistot % -mittari kuvaa sitä, paljonko vuosikatteesta on jäänyt poistojen jälkeen tuloja rahoittamaan investointeja. Vuonna 2023 vuosikatteen suhde poistoihin oli hyvällä tasolla. Talousarviovuonna 2024 ja taloussuunnitelmavuosina 2025–2026 vuosikatteen suhde poistoihin heikentyy, jonka seurauksena tulorahoitus ei tilikaudessa riitä kattamaan poistoja ja arvonalentumisia.

Investointien tulorahoitus % -mittari kuvaa sitä, kuinka paljon investoinneista on rahoitettu tulorahoituksella. Vuonna 2023 investointien tulorahoitus oli hyvällä tasolla. Taloussuunnitelmavuosina 2025–2026 investointien tulorahoitus on heikolla tasolla.

4.7 Tase ja taloudellinen asema

Kaupungin tase, 127,8 milj. euroa oli edelleen vahva ja omavaraisuusaste 93 % oli erinomainen. Omassa pääomassa oli edellisten tilikausien ylijäämää 55,8 milj. euroa. Kaupungilla ei ole lainaa. Kaupunkikonsernin taseen loppusumma oli 147,5 milj. euroa ja omavaraisuusaste 80 % oli hyvällä tasolla. Kaupunkikonsernin lainakanta oli 18,8 milj. euroa (1 756 euroa/asukas).

Arvioinnin yhteenveto

Vuoden 2023 tilikauden tulos oli ennakoitua parempi, koska kunnallisverotuloja, kiinteistöverotuloja ja valtionosuuksia saatiin ennakoitua enemmän. Sitovissa talouden tavoitteissa ei pysytty neljän tulosalueen osalta. Muilta osin tulosalueiden määrärahat toteutuivat muutetun talousarvion puitteissa. Kokonaisuutena kaupungin talouden tavoitteissa pysyttiin verrattuna muutettuun talousarvioon.

Asukasluku on laskenut vuodesta 2021 vuoteen 2023 yhteensä 124 asukkaalla. Vuoden 2023 lopussa asukasluku oli 10 277. Asukasluku tulee saada kasvu-uralle, koska sillä on suotuista vaikutus kunnallisverotulojen kehitykseen ja kaupungin elinvoimaisuuteen.

Investointien tulorahoitus muodostuu vuosittaisesta tuloksesta (vuosikate) ja se on riittänyt kattamaan nettoinvestoinnit (investointitulot-investointimenot) vuonna 2023. Sen sijaan seuraavina vuosina kaupungin tulorahoitus heikkenee merkittävästi ja vuosikate ei riitä kattamaan poistoja ja arvonalentumisia sekä nettoinvestointeja taloussuunnitelmavuosina 2025–2026. Talouden tasapainottamisohjelmaa on jo arviointikertomusta kirjoitettaessa lähdetty suunnittelemaan. Talouden tasapainottamisohjelman toteuttaminen on ajankohtaista vuosina 2025–2027.

Vuoden 2023 ylijäämäinen tulos kerrytti taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämää 58,4 milj. euroon. Lainaa ei tarvinnut tilikautena ottaa. Riskinä on, että seuraavina vuosina taseeseen kertynyt oma pääoma vähenee. Vähentymiseen vaikuttaa tasapainottamisohjelmaan valitut toimenpiteet ja niiden vaikutus säästöihin.

Tarkastusvaliokunta esittää, että tasapainottamisohjelman toimenpiteitä määritettäessä laajalaisesti otetaan huomioon mahdolliset säästökohteet.

5. Toiminnan tavoitteiden toteutumisen arviointi

5.1 Kauniaisten kaupunkistrategian 2023–2030 tavoitteet

Kauniaisten kaupunkistrategia 2023–2030 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 25.4.2022 (§ 18). Kaupunkistrategian perustana toimivat strategiset arvot: asukaslähtöisyys, avoimuus, yhteisöllisyys ja yhdenvertaisuus sekä vastuullisuus ja kestävyys. Strategia perustuu taulukossa 5 esitettyihin kolmeen teemaan sekä kahteentoista tavoitteeseen, joiden lisäksi strategiassa on esitetty tarkentavia alatavoitteita. Taulukossa on esitetty tarkastusvaliokunnan kokonaisarvio tavoitteen toteutumisesta.

Arviointikertomuksen liitteessä 1 on esitetty alatavoitekohtaisesti tarkastusvaliokunnan arvio tavoitteen toteutumisesta.

Toiminnan tavoitteiden arvioinnissa on käytetty alla olevassa taulukossa esitettyä arviointiasteikkoa.

++	Tavoite on toteutunut
+	Tavoite on toteutunut osittain
-	Tavoite ei ole toteutunut
0	Toteutumista ei voida arvioida

Tavoite	Alatavoite	Arvio
1. Resurssiviisaan toiminnan kaupunki		
Kestävä ja terve kuntatalous	<ul style="list-style-type: none"> Rohkeus tehdä valintoja terve kuntatalous huomioiden Tarkastellaan kriittisesti menoja ja etsitään uusia tuloja Hyödynnetään sote-uudistuksen mahdollisuudet 	+
Henkilöstön hyvinvointi ja osaaminen	<ul style="list-style-type: none"> Veto- ja pitovoimainen työpaikka Pääkaupunkiseudun osaavin henkilökunta 	+
2. Turvallinen, vihreä kävelykaupunki		
Kaupungin hiilineutraalius	<ul style="list-style-type: none"> Toteutetaan vuoteen 2030 mennessä kaupunkiyhteisön yhteistyöllä Kestävän kehityksen eri ulottuvuudet ohjaavat kaikkea toimintaa Ylläpidetään luonnon monimuotoisuutta 	+
Kasvutavoite 0,75 %/vuosi	<ul style="list-style-type: none"> Viiden vuoden keskiarvon perusteella Vuonna 2040 maksimissaan 12 000 asukasta 	+
Tasapainoinen kaupunkirakenne	<ul style="list-style-type: none"> Määritellyt viher- ja ulkoilualueet, pientaloalueet ja tiivistämisen mahdolliset sijainnit 	++
Liikenneturvallisuuden tason parantaminen	<ul style="list-style-type: none"> Hyvä taso pystytään säilyttämään myös liikennemäärien kasvaessa Kuntalaiset kokevat liikkumisen turvalliseksi. 	+
Asuntokannan kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään asuntokannan monipuolisuutta vastaamaan nykyistä paremmin asukkaiden tarpeisiin eri elämänvaiheissa 	-
Kiinteistökannan määrän optimointi ja käytön lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> Suomenkielisen alakoulun ja esiopetuksen uuden rakennuksen kaava hyväksytty valtuustossa valtuustokauden aikana 	+

3. Kuntalainen keskiössä		
Kokonaisvaltainen hyvinvointi	<ul style="list-style-type: none"> • Elävä kaksikielisyys • Huomioidaan kaiken ikäiset asukkaat 	+
HYTE-työ	<ul style="list-style-type: none"> • Kaikessa toiminnassa luodaan turvallinen ympäristö, missä kiusaamiseen puututaan aina • 3. sektorin yhteistyö • Monipuolisten matalan kynnyksen harrastamismahdollisuuksien turvaaminen • Toimivat tilat nuorisotyön ja nuorten tarpeisiin sekä toimiva dialogi oppilaitosten ja etsivän nuorisotyön välillä • Mielensterveystyöhön panostaminen sekä nuorten että senioreiden osalta • Koronavaikutusten korjaus 	+
Eheä oppimispolku tulevaisuuteen	<ul style="list-style-type: none"> • ”Jokaisella on oikeus kasvaa potentiaaliinsa” • Läpi elämän • Laadukas oppiminen • Nuorisotyöttömyys 0 % 	+
Avoin Grani	<ul style="list-style-type: none"> • Päätöksenteon avoimuus ja läpinäkyvyys, kuntalaisten on helppo saada tietoa päätöksenteosta • Osallisuus • Mahdollistava toiminta 	++

Taulukko 5: Kauniaisten kaupunkistrategian 2023–2030 kolme teemaa, 12 tavoitetta sekä niiden alatavoitteet. Lisäksi taulukossa tarkastusvaliokunnan kokonaisarvio (toimenpiteiden arvioitu keskiarvo) tavoitteen toteutumisesta.

Arvioinnin yhteenveto

Kauniaisten kaupunkistrategiaan 2023–2030 pohjautuvien, teemoittain esitettyjen tavoitteiden sekä kaupunkistrategiassa esitettyjen arvojen (asukaslähtöisyys, avoimuus, yhteisöllisyys ja yhdenvertaisuus sekä vastuullisuus ja kestävyys) välillä on nähtävissä selkeä yhteys. Strategisia tavoitteita tai niiden toimenpiteitä ei ole kohdistettu vuodelle 2023, eikä niille ole esitetty vastuutahoja.

Teemoihin perustuvilla tavoitteilla on strategiassa asetettu alatavoitteita. Toimenpiteitä ei ole selkeästi kytketty alatavoitteisiin. Vastaavasti toimenpiteiden toteutumista kuvaavat mittarit eivät selkeästi linkity yksittäisiin toimenpiteisiin, mikä vaikeuttaa toimenpiteiden toteutumisen tulkintaa ja arviointia.

Kauniaisten kaupunki ei ole esittänyt tilinpäätöksessä selkeää itsearviota asetettujen tavoitteiden toteutumisesta.

Kaksikielisyysohjelmaa ei pystytty toteuttamaan suunnitelmien mukaisesti vuonna 2023. Tarkastusvaliokunta esittää elävän kaksikielisyysohjelman päivittämistä.

Tarkastusvaliokunta esittää, että strategisia tavoitteita tarkennetaan. Tavoite tulee olla asetettu niin, että sen tavoitetaso on pääteltävissä, saavuttamisastetta voi seurata ja toteutumista arvioida. Mittari kohdistuu tavoitteen toteutumiseen ja se osoittaa tavoitteen saavuttamisasteen.

Tarkastusvaliokunta suosittelee, että tavoitteiden toteutumisen raportointia kehitetään tilinpäätöksen yhteydessä siten, että siitä selviää selkeästi: 1) vastuutaho, 2) toimenpide 3) toimenpiteen mittari ja toteutuminen 4) kaupungin arvio toimenpiteen toteutumisesta.

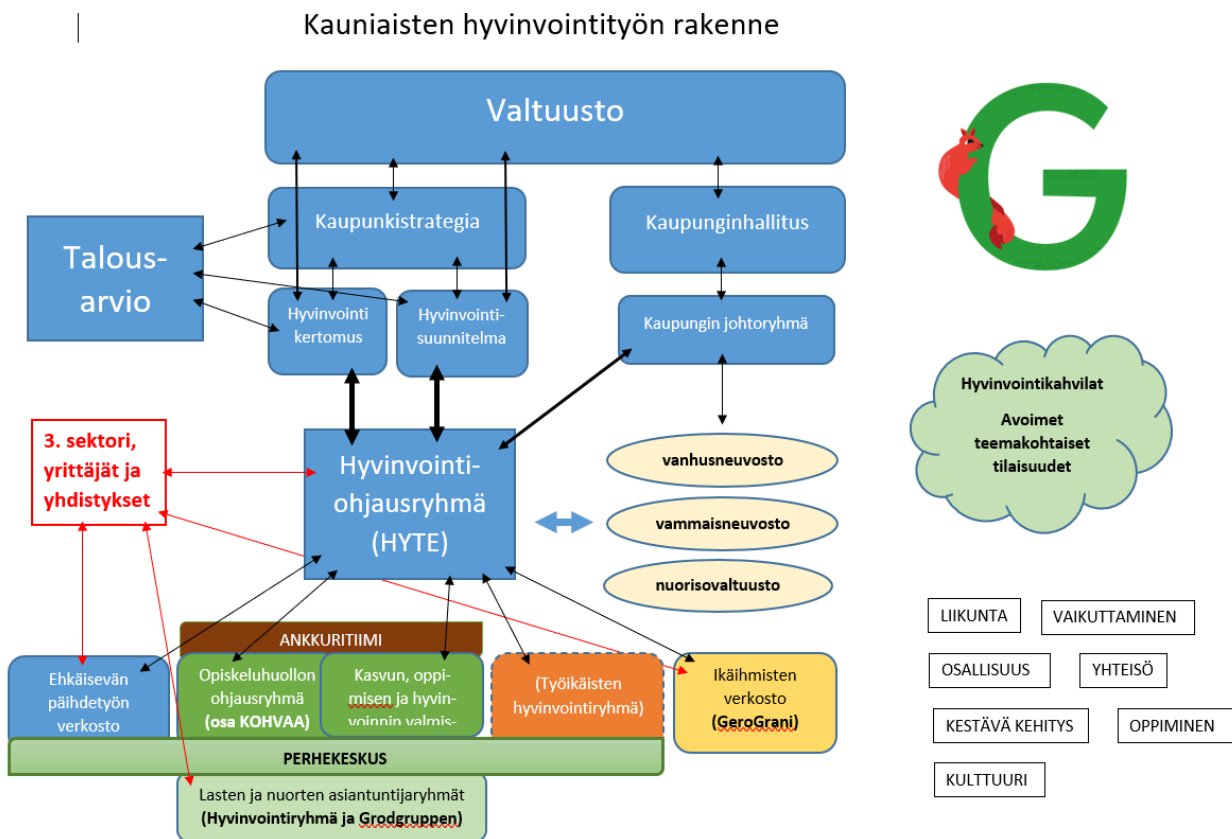
6. Arviointivuoden painopistealueet

6.1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kaupungilla on lakisääteinen velvoite edistää kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä (612/2021, 6 §). Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät kaupungissa ovat laaja-alaisia ja poikkihallinnollisia ja niitä tehdään kaupungin kaikilla sektoreilla.

Kauniaisten kaupungin hyvinvoinnin painopisteet ovat osallisuus, yhteisöllisyys ja mielen hyvinvointi. Kaupungissa on selvitetty hyvinvoinnin tilaa TEA-viisarin, kouluterveyskyselyn ja omien seurantojen avulla.

Kuvassa 5 on esitettyä Kauniaisten hyvinvointityön rakenne.

Kuva 5: Kauniaisten hyvinvointityön rakenne. Lähde: Yleiskatsaus kaupungin HYTE-toiminnoista ja vuoden 2023 tavoitteiden toteutumisesta, tarkastusvaliokunta 31.10.2023.

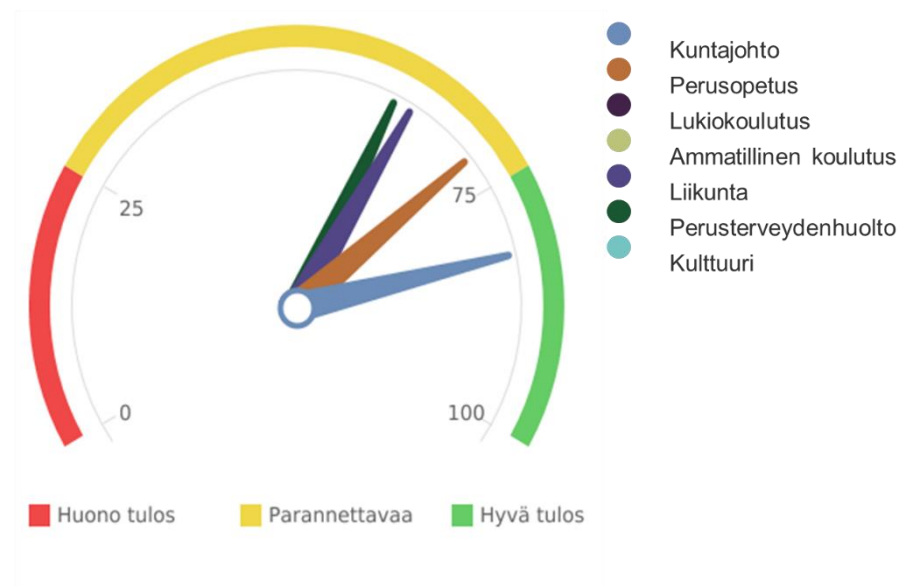
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaminen

Kauniaisten kaupungin TEA-viisarin osoittamien tietojen avulla on mahdollista todentaa kaupungin toiminnan tasoa kuntalaisten terveyden edistämässä ja sitä kautta kaupunki saa tietoa terveydenedistämisen ja sen johtamisen kehittämiseen.

Kauniaisten TEA-viisari osoittaa hyvän tuloksen kuntajohdon ja kulttuurin sektoreilla, mutta parannettavaa tuloksen perusopetuksen, perusterveydenhuollon, liikunnan ja lukiokoulutuksen sektoreilla.

	Kauniainen	Koko maa
Kaikki sektorit	67	70
Kuntajohto	82	83
Perusopetus	71	64
Lukiokoulutus	..	65
Ammatillinen koulutus	..	64
Liikunta	63	72
Perusterveydenhuolto	61	70
Kulttuuri	..	71

Kaikki sektorit : Kauniainen 2023

Kuva 6: TEA-viisari / kaikki sektorit tulokset. Lähde: <https://teaviisari.fi>

Parannettavaa on tunnustettu olevan kuntalaisten osallistamisessa, koulupäivän liikunnan lisäämisen edistämiseksi, liikuntaolosuhteiden huomioimisessa kaavoituksessa, liikunta-aktiivisuuden seurannassa ja opiskelijoiden liikunta-aktiivisuuden lisäämiseen tähtäävien toimien organisoimisessa. Kulttuurin osalta kaupungissa ei ole asiantuntijaa, jonka vastuulle on sisällytetty hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kulttuuritoiminnassa.

Hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 tavoitteiden toteutumisen arviointi

Mielen hyvinvointi	Tarkastusvaliokunnan arvio	
Yksinäisyyden kokemus eri ikäryhmissä vähenee vuoden 2021 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> Toimenpiteitä yksinäisyyden kokemuksen vähentämiseksi on tehty ja mittaustulosten perusteella on voitu osoittaa, että yksinäisyyden kokemus on vähentynyt yli 75-vuotiailla ja yläkoululaisten ja lukiolaisten osalta. 	++
Mielen hyvinvointi vahvistuu eri ikäryhmissä vuoden 2021 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> Toimenpiteitä mielen hyvinvoinnin vahvistamisesta eri ikäryhmissä on tehty. Kyseessä on subjektiivinen kokemus, jossa mittaustulosten valossa mielen hyvinvointi on peruskoulu- ja lukiolaisten keskuudessa vahvistunut, mutta psyykinen kuormittuneisuus lisääntynyt yli 65-vuotiailla. Työikäisten osalta ei ole mitattua tietoa esitetty mielen hyvinvoinnin vahvistamisesta. 	+
Kiusaaminen ja seksuaalinen häirintä eri ikäryhmissä laskee vuoden 2021 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> Toimenpiteitä on tehty kouluissa ja mittaustulosten perusteella on todennettu, että yläkoululaisten keskuudessa tilanne on parantunut, mutta alakoululaisten keskuudessa heikentynyt. Työikäisen ja vanhusväestön osalta ei ole esitetty tehtyjä toimenpiteitä. 	+
Uupumisen kokemus vähenee vuoden 2021 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> Toimenpiteitä on tehty kouluissa ja mittaustulosten perusteella uupumuksen kokemukset ovat peruskoulussa vähentyneet ja lukiossa pysyneet samana. 	+
Peruskouluikäisten terveystottumusten ja elintapojen paraneminen vuoden 2021 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> Toimenpiteitä on tehty kouluissa. Mittaustulosten perusteella terveystottumusten ja elintapojen paranemista on tapahtunut, mutta tuloksissa on havaittavissa polarisoitumista ja elintapojen parantamistarpeita esiintyy pienemmällä joukolla. 	+
Päihitteettömyys		
Nuoret kokeilevat ja käyttävät huumeita vähemmän kuin vuonna 2021, erityisesti tyttöjen huumekeailut	<ul style="list-style-type: none"> Mittaustulosten perusteella laittomia huumeita on kokeillut pienempi joukko yläkouluikäisiä kuin edellisellä mittauskerralla. Sen sijaan päivittäin tupakoivien, tupakkatuotteita tai sähkösavuketta käyttävien yläkoululaisten määrä on lisääntynyt. Hyvinvointikatsauksessa ei ole konkreettisesti kuvattu tehtyjä toimenpiteitä. 	+
Alkoholin riskikäyttö ja nikotiinituotteiden käyttö eri ikäryhmissä vähenee vuoden 2021 tasosta, erityisesti tyttöjen alkoholin ja kannabiksen käyttö	<ul style="list-style-type: none"> Mittaustulosten perusteella yläkoululaisten alkoholinkäyttö on vähentynyt, mutta muiden ikäryhmien osalta ei ole esittä mitattavia tuloksia tavoitteen toteutumisen arvioimiseksi. 	+
Elintavat		
Arkiliikunta lisääntyy vuoden 2019 tasosta.	<ul style="list-style-type: none"> Toimenpiteitä arkiliikunnan lisääntymiseksi on tehty. Mitattavia tuloksia tavoitteen toteutumiseksi ei ole osoittaa. 	+
Kävelyn ja pyöräliikenteen kulkutapaosuus arkiliikumisessa kasvaa vuoden 2019 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämiseksi on kaupungilla tehty toimenpiteitä (pyöräkatokset, kaupunkiradan baana jne). Mitattavia tuloksia tavoitteen toteutumiseksi ei ole osoittaa. 	+
Liikuntaneuvonnan ja ohjatun liikunnan osallistujamäärät lisääntyvät vuoden 2019 tasosta.	<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointikatsauksessa ei ollut osoittaa konkreettisia toimenpiteitä liikuntaneuvonnan lisäämiseksi. Mittaustulosten perusteella Granimallin harrastajamäärät ovat nousseet, joka osoittaa ohjatun liikunnan osallistujamäärän lisääntymistä. 	++

Kulttuurihyvinvointi		
Kulttuurihyvinvointi; kulttuurin saavutettavuus ja tyytyväisyys kulttuuripalveluihin kasvaa vuoden 2019 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> Toimenpiteitä kulttuurin saavutettavuuden ja tyytyväisyyden kasvun osalta on tehty. Mitattavia tuloksia tavoitteen toteutumiseksi ei ole arviointihetkellä (huhtikuu 2024) osoittaa. 	+
Osallistuminen ja vaikuttaminen		
Asukkaiden osallistuminen ja vaikuttaminen Kauniaisissa lisääntyy vuoden 2019 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> Kaupungilla on osallisuusmalli, jota noudattamalla tavoitetta on pyritty toteuttamaan. Lisäksi järjestöyhteistyöllä osallisuutta ja vaikuttamistyötä on pyritty lisäämään. Mittaustulosten perusteella yhteisiin tilaisuuksiin osallisuusaste on ollut alhainen ja erityisesti osallistuvaan budjetoitiin osallistuvien määrä on laskenut edellisvuodesta. Toimenpiteitä on tehty, mutta ne eivät ole olleet riittävän tehokkaiden tavoitteen toteutumiseksi. 	+
Kaupunki toimii kumppanina tapahtumien järjestämiselle	<ul style="list-style-type: none"> Kaupunki on toiminut kumppanina, mm. GraniAID, Grani Liikkuu – päivässä ja järjestötrefeillä. 	++
Lasten ja nuorten harrastaminen säilyi nykyisellä tasolla	<ul style="list-style-type: none"> Mittaustulosten perusteella lasten ja nuorten harrastusaktiivisuus on kasvanut ja Granimallin osallistujamäärät ovat kasvaneet. Harrastusmahdollisuuksien tietoisuutta on edistetty kouluissa järjestetyillä infotilaisuuksilla ja harrastuksen kokeilupäivillä. 	++
Osallisuudenkokemus varhaiskasvatuksessa ja eri kouluasteilla lisääntyy vuoden 2019 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> Osallisuutta on lisätty varhaiskasvatuksen ja esiopetus suunnitelman mukaisten keskustelujen toteuttamisella. Mittaustulosten perusteella osallisuuden kokemus on koulu- ja luokkayhteisöön kuulumisesta kasvanut kaikissa ikäluokissa. Myös kokemus omasta vaikutusmahdollisuudesta kouluissa on kasvanut kaikissa ikäluokissa. 	++
Jokainen lapsi ja nuori tulee kohdatuksi ja läheltä löytyy turvallinen ja luotettava aikuinen, jonka puoleen voi kääntyä	<ul style="list-style-type: none"> Mittaustulosten perusteella kohdatuksi tuleminen kokemukset ja turvallisen ja luotettavan aikuisen läsnäolo ovat vaihtelevia ja kehittämistoimenpiteitä tavoitteiden toteuttamiseksi on suositeltavaa tehdä enemmän/laajemmin. 	+
Kauniaislaisilla nuorilla on mahdollisuus omaehtoisen toiminnan kokeiluihin	<ul style="list-style-type: none"> Toimenpiteiksi on määritetty Nuorten omaehtoisen toiminnan tukeminen Ruuti- rahanavustamana ja nuorisovaltuuston toimintasaännön muuttaminen tämän mahdollistamiseksi. Näitä toimenpiteitä ei ole toteutettu. 	-
Kansalaisopiston kursseille osallistuvien määrä kasvaa vuoden 2019 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> Kansalaisopiston kursseille osallistuvien määrä on kasvanut ja tyytyväisyys kansalaisopiston palveluihin on noussut. Mittaustulokset on tehty vuoden 2021 ja 2022 osalta ja näiden vertailuvuosien välillä on kasvua tapahtua tapahtunut. 	++
Kuntalaiset käyttävät kirjastojen palveluita enemmän kuin vuonna 2019	<ul style="list-style-type: none"> Mittaustulosten perusteella kirjoja on lainattu per asukas hieman enemmän vuoden 2022 aikana verrattuna vuoteen 2021. Myös muiden lainattujen esineiden määrä on hieman kasvanut näiden vertailuvuosien välillä. Kirjastossa on järjestetty tapahtumia yksi kappale enemmän vuonna 2022 kuin vuonna 2021. Mittaustulosten perusteella palveluiden käyttö on hieman kasvanut, eli tavoite on toteutunut. 	++
Äänestysaktiivisuus kunnallisvaaleissa kasvaa vuoden 2021 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> Äänestysaktiivisuus eduskuntavaaleissa oli korkea vuonna 2023 (87,2 %). Tavoite toteutui. 	++

Kansalaisten turvallinen arki ja arjen hallinta		
Keskustan kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> Toimenpiteitä keskustan kehittämiseksi on tehty, mutta tietoa kehittämistyön merkityksestä kaupunkilaisille ei ole saatavilla. 	+
Monipuolisen asuntotarjonnan varmistaminen	<ul style="list-style-type: none"> Asuntoja on valmistunut tavoitteen mukainen määrä, eli 72 asuntoa vuodessa. ARA-asuntoja on suunniteltu, mutta ennakkotiedon perusteella ARA-asuntoja ei ole riittävästi suunniteltu, jotta se vastaisi valtakunnallista tavoitetta kohtuuhintaisen asuntotuotannon määrästä. Toimenpiteet ja toteumat eivät täysin vastaa tavoitetta, joten tavoite on osittain toteutunut. 	+
Palveluiden digitaalinen saavutettavuus lisääntyy; tyytyväisyys sähköiseen asiointiin lisääntyy vuoden 2019 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> Mitattavaa tietoa digitaalisten palveluiden saavutettavuudesta ja tyytyväisyydestä sähköiseen asiointiin ei ole riittävästi saatavilla, jotta tavoitteen toteutumista olisi mahdollista arvioida. Digiopastustapahtumia on järjestetty ja vuonna 2022 niitä on ollut 55 tapahtumaa enemmän kuin vuonna 2021. Myös osallistujia on ollut 66. 	-
Laaja-alainen kunnan, hyvinvointialueen ja viranomaisten yhteistyö kehittyy maahan muuttaneiden kotoutumisen tukemisessa	<ul style="list-style-type: none"> Tavoitteen edistämiseksi on lisätty englanninkielisten sivujen määrää ja kotouttamispolku ruotsin kielellä on tehty. Tätä käyttää alle 10 ihmistä. Toimenpiteet ovat olleet vähäisiä verrattuna tavoitteeseen. Tavoitetta ei ole saatu toteutettua. 	-
Nuorten jatko-opintopaikkojen varmistaminen	<ul style="list-style-type: none"> Nuorten jatko-opintopaikkojen varmistamiseksi on laadittu seurantamalli, jonka tukemana jokaiselle nuorelle etsitään jatko- ja opintopaikka. Tavoitteen täysimääräiseksi toteutumiseksi ei tiedossa, onko jokaiselle nuorelle varmistettu jatko-opintopaikka. 	+
Työllisyyspalvelut	<ul style="list-style-type: none"> Tavoite on epäselvä ja hyvinvointikatsaukseen määritettyjen arviointimittarien perusteella kehittämistyötä tälle alueelle ei ole aloitettu. Tavoitteen toteutumista ei ole mahdollista arvioida. 	N/A

Arvioinnin yhteenveto

Kauniaisten kaupungissa on laadittu hyvinvointikatsaus, johon on koottu keskeiset toimenpiteet ja kuvattu tuloksia, joita hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteillä on saatu aikaan.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisessa ja organisoinnissa on kansallisten seurantamittareiden perusteella parannettavaa, erityisesti koululaisten liikunnan lisäämisessä.

Kauniaisten hyvinvointityön rakenne toimii matriisissa koostuen monesta eri toimijasta ja palvelusta. Riskinä on, että verkostomaisessa toimintamallissa vastuunjako eri toimijoiden kesken hämärtyy. Seurauksena on, että suunnitelmallisuus, päätöksenteko, toimenpiteiden toteuttaminen ja niiden vaikutusten todentaminen vaikeutuvat.

Hyvinvointisuunnitelmaan on määritetty 26 tavoitetta, jotka on jaoteltu mielen hyvinvointiin, päihteettömyyteen, elintapoihin, kulttuurihyvinvointiin, osallistumiseen ja vaikuttamiseen sekä kansalaisten turvalliseen arkeen ja arjen hallintaan. Tarkastusvaliokunta arvioi hyvinvointikatsaukseen kirjattujen toimenpiteiden riittävyttä ja mittaustuloksilla osoitettuja tuloksia tavoitteen saavuttamiseksi. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan 8/26 tavoitteesta oli toteutunut, 15/26 osittain toteutunut ja 2/26 ei ollut toteutunut. Yhden tavoitteen toteutumista ei ollut mahdollista arvioida. Kaikissa painopistealueissa toimenpiteitä oli tehty tavoitteiden edistämiseksi.

Kauniaisissa vaikuttaa laaja vapaaehtoisten verkosto toimien mm. omaehtoisen liikunnan edistämässä (KOLE ry). KOLE on luonut kaiken ikäisille kauniaislaisille monipuolisia liikuntamahdollisuuksia. Kauniaisissa toimii myös Granin Lähiapu ja GraniHelp, josta moni kauniaislainen saa tarvitsemansa avun, mm. siivoukseen, kaupassakäyntiin ja ulkoiluun. Näiden toimijoiden tuella edistetään myös kauniaislaisten hyvinvointia ja terveyttä.

Tarkastusvaliokunta esittää, että hyvinvointityön toteuttamisessa varmistetaan päätöksenteon suunnitelmallisuus, tehokkuus ja toimenpiteiden tarkoituksenmukainen toteuttaminen. Suositeltavaa on määrittää selkeät vastuut ja roolit hyvinvointityön kokonaisuuden johtamiselle ja toteuttamiselle.

Lisäksi tarkastusvaliokunta esittää digitaalisten palveluiden saavutettavuuden mittareiden kehittämistä ja käyttöön ottamista digitaalisten palveluiden saavutettavuuden seurannassa.

6.2 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen organisointi

Kauniaisissa on seitsemän kunnallista varhaiskasvatuksen yksikköä, kolme ruotsinkielistä ja neljä suomenkielistä. Kaksi yksikköä ovat uusia, näistä toinen on Tammikummun päiväkotitoiminta. Tämän lisäksi on kolme yksityistä varhaiskasvatuksen yksikköä. Varhaiskasvatukseen kuuluu myös lasten kotihoito ja avoin perhetoiminta. Varhaiskasvatuksen kokonaisuutta hallinnoi viisi varhaiskasvatusyksikön johtajaa, varhaiskasvatuspäällikkö sekä varhaiskasvatuksen palveluohjaaja. Palveluohjaaja hoitaa pääsääntöisesti yksityisen varhaiskasvatuksen hallintoa. Varhaiskasvatus on organisatorisesti kahden valiokunnan valvonnassa, suomen- ja ruotsinkieliset opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnat.

Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on kaupungissa hyvällä tasolla, 97 %. Lapsia on varhaiskasvatuksessa yhteensä 358, joista 63 % on suomenkielisiä ja 37 % ruotsinkielisiä.

Strategian toteuttaminen

Varhaiskasvatuksen strategian toteuttamiseksi on selkeä rakenne. Käytössä on tulokorttimalliin, jossa on asetettu tavoitteet asiakkaalle, henkilöstölle, taloudelle ja toiminnalle sekä kehittymiselle. Tavoitteen asettamisessa on valmiiksi asetetut teemat, jotka toistuvat ja uudistuvat.

Uusi päiväkotitoiminta Tammikumpu

Tarkastusvaliokunta teki vierailun uuteen Tammikummun päiväkotitoimintaan (31.10.2023). Suomenkielisissä päiväkodeissa on lapsia 59–85 ja ruotsinkielisissä 34–53 lasta. Uudessa Tammikummun päiväkodissa oli vierailuhetkellä yhdeksän lasta. Päiväkotitoiminta on mitoitettu 70–80 lapselle. Tarkastusvaliokuntaan toimitetun tiedon perusteella Tammikumpua suunniteltaessa otettiin huomioon tarve luopua tilapäisiksi tarkoitetuista, epätarkoituksenmukaisista tiloista. Tarkoituksena oli korvata luovutuissa tiloissa olevat paikat Tammikummulla. Kun tiloista luovuttiin, havaittiin, että perheet hyödynsivät enenevässä määrin palveluseteliä ja Tammikummun lapsimäärä ei toteutunut alkuperäisen suunnitelman mukaisesti.

Arvioinnin yhteenveto

Alkuperäiset tavoitteet, joihin Tammikummun hanke pohjautui, eivät toteutuneet vuonna 2023. Lapsia ei ole saatu riittävästi päiväkotitoimintaan.

Tarkastusvaliokunta toteaa, että Kasavuoren koulukeskuksen A-siipeä koskevan korjausrakentamisen ratkaisu on esimerkki kustannustehokkaasta ja luovasta suunnittelusta.

Tarkastusvaliokunta esittää, että uudisrakentamisen yhteydessä selvitetään tarkoin perusteita investointipäätöksen tueksi.

Tarkastusvaliokunta esittää, että Tammikummun päiväkodin ja kaupungin omistamien kiinteistöjen monikäyttöisyyttä selvitetään, tavoitteena tehostaa tilojen käyttöä.

6.3 Hankinnat

Hankintojen organisointi, vastuut ja ohjeet

Hankintatoimea ohjaa laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (29.12.2016/1397). Hankintojen organisointi on kaupungissa hajautettu (tarkastusvaliokunta 5.3.2024, Hankintatoimi). Hankintaohje on laadittu vuonna 2012. Tarkastusvaliokunnalle on viestitty, että hankintaohjeita päivitetään syksyn 2024 aikana. Hankintojen toteuttamisen toimivalta on määritetty hankintaohjeissa ja kaupunginhallituksen ja valiokuntien toimivalta on määritetty hallintosäännössä.

Hankintojen toteuttaminen

Kaupunki on mukana yhteishankinnoissa (Hansel Oy, Tiera Oy, Sarastia Oy, seudullinen hankintayhteistyö). Tämä tarkoittaa sitä, että kaupunki on mukana yhteisesti kilpailutetuissa palveluiden ja tarvikkeiden hankinnoissa. Palvelu- ja tavarakokonaisuudet, joissa yhteishankintoja on hyödynnetty, ovat oppikirjat, koulutarvikkeet, polttoaineiden säiliötoimitukset, tietohallinnon laite- ja palveluhankinnat, kirjaston aineistotarvikkeet, irtokalusteet sekä luonnontieteiden opetusvälineet yms.

Sisäinen viestintä ostopaikoista on yhteishankintojen toteuttamisessa keskeistä, jotta kaupungin työntekijät ostavat yhteisesti hankittuja palveluita ja tavaroita sopimustoimittajilta. Kaupungin organisaatiossa ei tule mahdollistaa ostamista muualta kuin puitesopimustoimittajilta, jottei lainvastaista ohioستoa tapahdu. Tarkastusvaliokunnalle on viestitty, että vuoden 2024 aikana palkataan talous- ja hankinta-asiantuntija, jonka tehtävänä on mm. yhteishankintojen seuranta ja koordinointi.

Hankintatoimi on viestinyt tarkastusvaliokunnalle (5.3.2024), että suurin osa hankinnoista on kansallisen kynnysarvon alittavia hankintoja. Tämän seurauksena erityistä tarkkuutta ja valvontaa tulee kohdistaa alle kynnysarvolla toteuttavissa hankinnoissa esimerkiksi tilanteisiin, joissa havaitaan, että palveluntarvetta on syytä jatkaa. Näissä tilanteissa on mahdollista, että alun perin hankinta-arvoltaan alle kynnysarvon tehtynä hankintana hankinnan kokonaisarvo ylittyy yli hankintalain kilpailuskynnyksen ja palvelu olisikin tullut kilpailuttaa hankintalain mukaisesti. Alle kynnysarvon tehtävissä hankinnoissa erityistä huolellisuutta tulee käyttää hankinnan ennakoarvon laskentaan, jotta hankintamenettely tehdään asiaankuuluvasti lakia noudattaen jo heti ensimmäisestä hankinnasta lähtien.

Hankintaosaaminen

Kaupungin sisäistä hankintaosaamista tarvitaan erityisesti yhdyskuntatoimessa, jossa urakka ja muita hankintoja toteutetaan investointien ja korjausrakentamisen sekä yhdyskuntatekniikan osalta. Hankintojen toteuttamisessa hyödynnetään Cludia-hankintajärjestelmää, jonka avulla kilpailuttamisen eri vaiheet on selkeästi mallinnettu.

Kaupungilla ei ole varsinaista hankintaorganisaatiota. Hajautetussa hankintamallissa olennaista on, että hankintaosaaminen on yhdistetty ennalta määritelyihin toimintamenettelyihin.

Hankintojen toteuttamisen valvonta

Kauniaisten kaupungin nettisivuilla on avoimesti saatavilla kaupungin ostolaskuaineisto vuodesta 2014 alkaen.

Hankintojen organisoinnissa hyvänä jälkikäteiskontrollina on tehdä ostolaskuaineistosta analyysiä ja sen avulla todentaa hankintojen toteuttaminen lainmukaisesti. Ostolaskuanalyysin ja sitä tukevien

aineistoläpikäyntien tulosten perusteella on mahdollista tunnistaa epäkohtia hankintatoimessa ja kohdistetusti viestiä ja johtaa korjaavat toimenpiteet käytäntöön. Hankintalaissa on määritetty kynnsarvot erityyppisille hankinnoille. Hankintalain mukaan kilpailuttamisen tarve ylittyy, jos samasta organisaatiosta on ostettu neljän vuoden aikana palvelua tai tavaroita yli kansallisen kynnsarvon, 60 000 euroa (tavarahankinnat, palveluhankinnat ja suunnittelukilpailut).

Arvioinnin yhteenveto

Hankintatoimeen on syytä kiinnittää erityistä tarkkuutta. Hankintojen suunnitelmallisuus ja kilpailuttaminen myös hieman alle kynnsarvon hankinnoissa on suositeltavaa. Tämän lisäksi ohjeistuksen ajantasaisuus on syytä varmentaa ja tehdä tarvittavat muutokset ohjeisiin. Hankintalakia päivitettiin vuonna 2016, sen jälkeen, kun Kauniaisten kaupungin hankintaohjeet on viimeksi päivitetty.

Tarkastusvaliokunta esittää, että kaupungin hankintaohjeet päivitetään ilman aiheetonta viivytystä.

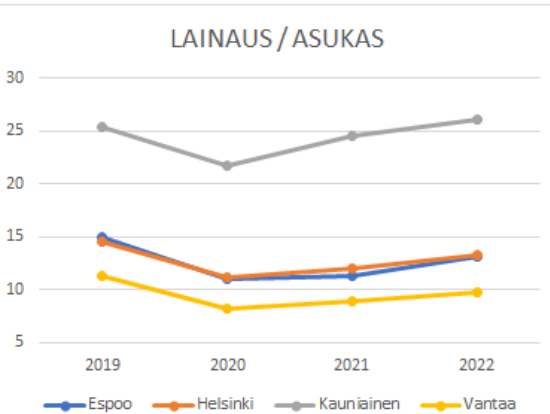
Tarkastusvaliokunta esittää, että ostolaskuaineistosta tehdään kaupungissa säännöllisin väliajoin analyysiä ja sitä tukevaa aineistojen läpikäyntiä sen varmistamiseksi, että hankintatoimi toteutuu kaupungissa lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista mukaisesti (29.12.2016/1397).

Tarkastusvaliokunta esittää, että kaupungin hankintoja toteuttaville järjestetään perehdytystä ja kertausta hankintalaista ja sen noudattamisesta.

6.4 Kirjastopalvelut

Kirjastopalveluiden tavoitteena on edistää 1) väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin; 2) tiedon saatavuutta ja käyttöä; 3) lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa; 4) mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen; 5) aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Kauniaisten kirjaston talous ja kehitys

Kauniaisten kirjastoissa on tehty eniten lainauksia per asukas verrattuna muihin pääkaupunkiseudun kaupunkeihin vuosina 2019–2022 (kuva 5).

Kauniaisten kirjastokulut ovat vähentyneet kaikkina tarkasteluvuosina 2020–2022. Yhdessäkin muussa vertailukaupungissa (Espoo, Hanko, Helsinki, Vantaa) ei ole tapahtunut vastaavanlaista toimintakulujen vähentymistä kuin Kauniaisissa. Kauniaisten kirjaston käyttökustannukset per suorite (yhden kirjan lainaus) on 3,19 euroa, joka on vähiten vertailukaupunkeihin verrattuna.

Kuva 5: Lainausmäärät per asukkaat. Lähde: Kirjastopalveluiden nykytila ja kehityssuunnat, tarkastusvaliokunta 01/2024.

Vuonna 2023 kirjaston fyysiset käynnit kasvoivat 17,6 %, kirjaston järjestämissä tilaisuuksissa oli osallistujamäärässä kasvua 71,87 % ja lainamäärät kasvoivat 3,75 % ja aktiivisten lainaajien määrä kasvoi 4,17 %.

Vahvuudet ja haasteet

Kauniaisten kirjaston vahvuudet perustuvat henkilökunnan osaamiseen ja palvelualltiuteen, joka mahdollistaa kirjastokokoelman asiakslähtöisyyden ja kirjaston esillä olon asiakkaiden ja paikallisyhteisön keskuudessa. Haasteena sen sijaan on resursoida lain edellyttämää suunnitelmallista yhteistyötä koulujen ja päiväkotien kanssa (Laki yleisistä kirjastoista 1492/2016, 11 §). Kirjastossa on vastattu haasteisiin kuvaamalla toiminnan ydinprosessit ja vertaamalla niitä muiden Helmet-kaupunkien vastaaviin prosesseihin. Tarkastelun lähtökohtana on ollut tehdä asioita entistä tehokkaammin ja asiakslähtöisemmin. Tarkastelun tuloksena on tehty sujuvoittamistoimia, jotka ovat sisältäneet työtehtävien uudelleen jakamista osaamisen perusteella ja resursointia sinne, missä tarve on suurin.

Vuoden 2023 aikana on tehty toimenpiteitä varhaiskasvatusyhteistyön edistämiseksi. Yhteinen tiedotuskampanja syyskuun alussa Vasuista vauhtia -viikolla on järjestetty ja yksityisten ja julkisten päiväkotien johtajien toiveita yhteistyön kehittämiseksi on kuultu ja yhteistyötä suunniteltu. Syksyllä 2023 aloitettuja toimenpiteitä jatketaan vuoden 2024 aikana. Kirjaston ja päiväkodin välistä yhteistyötä on kehitetty Eteiskirjasto-projektissa. Kirjaston kirjoja on tuotu päiväkotien eteisiin, josta vanhemmat voivat lainata kirjan samalla kun hakevat lapsensa päiväkodista.

Arvioinnin yhteenveto

Kauniaisten kirjastossa käynnit ja lainaamiset ovat kasvaneet, sekä kirjaston järjestämiin tilaisuuksiin on kohdistunut aiempia vuosia enemmän kiinnostusta vuoden 2023 aikana.

Kauniaisten kirjastossa on vuoden 2023 aikana toteutettu tavoitteita. Esimerkiksi tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa on edistetty kehittämällä yhteistyötä varhaiskasvatuksen kanssa.

Kauniaisten kirjaston vahvuutena on henkilökunta. Muuttamalla prosesseja ja työnkuvia henkilökunnalle vapautui enemmän työaika varsinaiseen asiakaspalveluun.

Tarkastusvaliokunta toteaa, että kirjastossa on tehty tehokkaita kehittämistoimia tavoitteiden toteuttamiseksi. Tarkastusvaliokunta haluaa nostaa esiin myös eteiskirjasto-projektin, jossa on lasten lukemiskulttuuria tehokkaasti edistetty tuomalla kirjaston kirjat lapsiperheille helposti saataville.

7. Allekirjoitukset

Kauniaisissa 28. toukokuuta 2024

Kauniaisten kaupungin tarkastusvaliokunta

Tuula Lehmuskoski
puheenjohtaja

Stefan Stenberg
varapuheenjohtaja

Veronica Fellman
jäsen

Margit Peltovirta
jäsen

Kari Virkkula
varajäsen

Liite 1: Kauniaisten kaupunkistrategian 2023–2030 valtuustokauden tavoitteiden ja vuoden 2023 toimenpiteiden toteutumisen arviointi

Kauniaisten kaupunkistrategian 2023–2030 valtuustokauden tavoitteiden ja vuoden 2023 toimenpiteiden toteutumista on arvioitu Kauniaisten kaupungin Talousarvioon 2023 ja taloussuunnitelmaan 2023–2030 sekä tilinpäätökseen 2023 perustuen. Strategisten tavoitteiden vuoden 2023 toimenpiteiden toteutuminen on esitetty yksityiskohtaisesti tilinpäätöksen kohdassa 6.1. Arvioinnissa on kiinnitetty huomiota seuraaviin asioihin:

- onko tavoite asetettu siten, että siitä on pääteltävissä tavoitetaso
- onko tavoite sellainen, että sen saavuttamisastetta voidaan seurata ja arvioida toteutumista
- ovatko esitetyt toimenpiteet olleet riittäviä toteuttamaan tavoitetta

1 Resurssiviisaan toiminnan kaupunki – ”Avoin, rohkea ja innovatiivinen”

Alatavoite	Toimenpide	Toteutuminen	Arvio
Tavoite: Kestävä ja terve kuntatalous			
<ul style="list-style-type: none"> • Rohkeus tehdä valintoja terve kuntatalous huomioiden • Tarkastellaan kriittisesti menoja ja etsitään uusia tuloja • Hyödynnetään sote-uudistuksen mahdollisuudet 	10 vuoden hallittu investointiraami ohjaa investointeja.	Investointiraamia ei otettu käyttöön vuonna 2023. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide ei ole toteutunut.	-
	Toimintaan tehokkuutta sisäisiä prosesseja ja toimintamalleja kehittämällä.	Veroprosentit ovat pysyneet ennallaan lukuun ottamatta lain määäämiä korotuksia. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on toteutunut.	++
	Taksojen tarkastelu: ajantasaiset ja kaikille palveluille määritellyt taksat.	Tuottavuuden kasvattaminen 2 % vuodessa. Mittarin toteumaa ei ole raportoitu.	0
	Varmistetaan, että kaupungin organisaatio vastaa SOTE-uudistuksen jälkeisiä tarpeita ja taloudellista kantokykyä.	WAAS-konseptin käytössä (Workplace as a service). ks. myös tilojen käyttöasteen parantaminen. Mittarin toteumaa ei ole raportoitu.	0
	Kaupunkikonsernin kiinteistökehitys- ja maanvuokrausstrategia luodaan 2023 loppuun mennessä.	Sosiaali- ja terveystoimeen liittyvät virat ja toimielimet on poistettu/siirretty Viranhaltija- ja luottamushenkilöorganisaatiosta 1.1.2023 alkaen. Muun organisaation mahdollinen muu tarkastelu toteutetaan hallinto-sääntöuudistuksen yhteydessä keväällä 2024. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on osittain toteutunut.	+
		Rakenteellinen tulos oli ylijäämäinen 2023 ja toistaiseksi rakenteellinen kumulatiivinen tulos valtuustokaudella on ylijäämäinen. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on toteutunut.	++

	Poistoaikojen optimointi.	Investointien tulo-rahoitus, eli vuosikate/nettoinv. (%) on yli tavoitteen eli 100 % vuonna 2023. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on toteutunut. Päivitetty poistosuunnitelma mahdollistaa uusien talonrakennushankkeiden poistoaikojen optimoinnin. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan tilinpäätöksessä ei raportoida, onko poistoajat optimoitu. Toimenpiteitä on tehty, joten toimenpiteen arvioidaan osittain toteutuneen.	++ +
Tavoite: Henkilöstön hyvinvointi ja osaaminen			
<ul style="list-style-type: none"> Veto- ja pitovoimainen työpaikka Pääkaupunkiseudun osaavin henkilökunta 	Johtamis- ja esimiestyön säännöllinen arviointi ja kehittäminen	eNPS 22/100; Esihenkilö indeksi 36/100; Kokonaiskeskiarvo 4,65/6. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan tilinpäätöksessä ei ole esitetty edellisvuoden vertailuarvoja tavoitteiden toteutumisen (+5 pistettä) arvioimiseksi. Kaikki sivistystoimen esimiehet osallistuivat johtamissparraukseen, joka loppui toukokuussa 2023. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on toteutunut. Toteutumista ei voida arvioida, koska tilinpäätöksessä ei ole esitetty tietoa toimenpiteen toteuttamisesta.	- ++
	Henkilöstöetuuksien tarkastelu, ml. työsuhteasuntojen laajempi hyödyntäminen	Toteutumista ei voida arvioida, koska tilinpäätöksessä ei ole esitetty tietoa toimenpiteen toteuttamisesta.	0
	Systemaattinen ja jatkuva osaamisen kehittäminen	Etätyöohje käytössä ja käytänteistä sovittu. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on toteutunut. Rekrytointia kehitetty ja niissä onnistuttu. Tarkastusvaliokunta arvion mukaan toimenpide on osittain toteutunut, koska mittarin ”onnistuneet rekrytoinnit” avulla ei kyetä raportoimaan selkeästi tavoitteen toteutumista.	++ +
	Kielitaitojen kartoitus	Kielikyselyä ei ole tehty tarkastelukaudella. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide ei ole toteutunut.	-
	EXIT-haastattelut ja toimenpiteet	Lähtöhaastatteluita on tehty ja syitä seurattu. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on osittain toteutunut koska mittarin mukaista %-osuutta ei ole raportoitu, eikä mittarille ole asetettu selkeää tavoitetasoa.	+
	Hyvinvoiva henkilöstö	Sairauspoissaolot 10,3pv/hlö. Vaihtuvuus 11,3 %. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan mittarille ei ole asetettu selkeää tavoitetasoa tai vertailutietoja, eikä täten voida arvioida toimenpiteen toteutumista.	-

		<p>Koulutussuunnitelman seurantavelvollisuus päivitettyssä kehityskeskustelulomakkeessa. Mittarin toteumaa ei ole raportoitu.</p> <p>Lukuvuonna 2022–2023 hyvinvointikoulutuksessa 16 suomenkielistä ja 11 ruotsinkielistä henkilöstön jäsentä. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan mittarille ei ole asetettu selkeää tavoitetasoa eikä täten voida arvioida toimenpiteen toteutumista täysin.</p> <p>Varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuusaste (%): Suomenkielinen: Opettajat 77,1 %; Erityisopettajat 100 %; Lastenhoitajat 72,7 %. Ruotsinkielinen: Opettajat 57,9 %; Erityisopettajat 100 %; Lastenhoitajat 60 %. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan mittarille ei ole asetettu selkeää tavoitetasoa eikä täten voida arvioida toimenpiteen toteutumista täysin.</p> <p>Opetuksen henkilöstön kelpoisuusaste (%): Lukioissa: 97% (Kauniaisten lukio 100%, GGs 94%) Peruskouluissa: 91% (suomenkielinen 94%, ruotsinkielinen 88%). Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan mittarille ei ole asetettu selkeää tavoitetasoa eikä täten voida arvioida toimenpiteen toteutumista täysin.</p>	<p>0</p> <p>+</p> <p>+</p> <p>+</p>
--	--	--	-------------------------------------

2 Turvallinen, vihreä kävelykaupunki – ”Resurssiviisas Kauniainen”

Alatavoite	Toimenpide	Toteutuminen	Arvio
Tavoite: Kaupungin hiilineutraalius			
<ul style="list-style-type: none"> Toteutetaan vuoteen 2030 mennessä kaupunkiyhteisön yhteistyöllä Kestävän kehityksen eri ulottuvuudet ohjaavat kaikkea toimintaa Ylläpidetään luonnon monimuotoisuutta 	<p>Vuosittaiset toimialojen päästövähennysohjelmat.</p> <p>Energiatehokkuus-PTS:n toteuttaminen</p>	<p>Päästövähennysten aktiivinen seuranta on toteutunut, kun ohjelmien vuosittaisessa seurannassa otettu käyttöön ns. Ilmastovahdin sisäinen osa. Kestävän kehityksen vaikuttavuushankkeen mukainen arviointityökalu, kestävän kehityksen arviointimosaiikki, on valmistunut. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on toteutunut.</p> <p>Kiinteistöjen erillisiä energiatehokkuus-toimenpiteitä valmistunut 8kpl ja 4kpl jatkuu 2024. Erillishankkeiden kokonaiskustannukset vuonna 2023 yht. 299t. €. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan Energiatehokkuus-PTS:n mukainen energiatehokkuustoimien tavoitetaso 250t. € on täyttynyt. Energiatehokkuustoimien lukumäärän tavoitetasoa ei ole kuitenkaan esitetty, minkä takia toimenpiteen toteutumista ei voida arvioida täysin.</p>	<p>++</p> <p>+</p>

	Resurssiviisauden tiekartan valtuustokausittaiset teemat.	HSY:n hiilinieluselvytyksen tekemään seuraavan kerran 2025. Tarkastusvaliokunnan arvioon mukaan hiilisiidonnan aktiivista seuranta ja raportointia ei ole toteutettu tarkastelujaksolla.	-
	Kaupunkiyhteisön osaamisen vahvistaminen ilmastonmuutos- ja kiertotalousasioissa.	Aiheeseen liittyvien henkilöstökoulutusten määrä ja osallistujien määrä. 6 kpl, osallistujia 96 henkilöä. Tarkastusvaliokunnan arvioon mukaan mittarille ei ole asetettu selkeää tavoitetasoa eikä täten voida arvioida toimenpiteen toteutumista täysin.	+
	Kuntalaisten ohjaaminen pienempipäästöisiin liikkumismuotoihin ja asumiseen.	Taloyhtiöiden energiatoimenpiteiden mittaaminen ei ole toteutunut tarkastelujaksolla. Tarkastusvaliokunnan arvioon mukaan toimenpide ei ole toteutunut.	-
	Kaupunkipyörien käyttöönoton valmistelu valtuustokaudella.	Toimenpiteelle ei ole asetettu mittaria.	0
	Henkilöautoliikenteen väheneminen. Liityntäpysäköinnin käyttökatos: mahdollisuuksia toimintatapojen muutokseen.	Olevien pysäköintinormien tapauskohtainen harkinta päästövähennystoimien turvaamiseksi on kirjattu päivitettyyn ja hyväksytyyn Kauniaisten maankäytön ja asumisen kehityskuvaan 2023 (KV 19.6.2023 § 37) . Tarkastusvaliokunnan arvioon mukaan mittarille ei ole asetettu selkeää tavoitetasoa eikä täten toimenpiteen toteutumista voida arvioida täysin.	+
	Ohjaaminen kaavoituksen ja liikennesuunnittelun keinoin	Kulkumuoto-osuuksien seuranta tehdään liikennebarometrin yhteydessä ja seuraava toteutuu vuoden 2024 aikana. Tarkastusvaliokunnan arvioon mukaan kulkumuoto-osuuksien seuranta ei ole toteutettu tarkastelujaksolla.	-
	Kaupungin ruokalistoiissa huomioidaan vastuullisuus	Toimenpiteelle ei ole asetettu mittaria.	0
Tavoite: Kasvutavoite 0,75 %/vuosi			
<ul style="list-style-type: none"> Viiden vuoden keskiarvon perusteella Vuonna 2040 maksimissaan 12 000 asukasta 	Kasvun ohjaaminen edistämällä vuosittaisen kaavoitusohjelman kohteita, jotka mitoitettu tavoitetta vastaavaksi.	Asukasluku: 10 277 asukasta (Tilastokeskuksen ennakkotieto, 12/2023). Vuosittainen muutos: 7 asukasta /-0,07 % 5 vuoden keskiarvo: 132 asukasta/1,35 % (vuodet 2019–2023) Tarkastusvaliokunnan arvioon mukaan tavoite 0,75 % vuosikasvusta perustuen viiden vuoden keskiarvoon on toteutunut.	++
Tavoite: Tasapainoinen kaupunkirakenne			
<ul style="list-style-type: none"> Määritellyt viher- ja ulkoilualueet, pientaloalueet ja tiivistämisen mahdolliset sijainnit 	Maankäytön kehityskuvan ja asunto-ohjelman päivittämisen yhteydessä tarkastellaan myös maankäyttösopimusten periaatteita.	Kauniaisten maankäytön ja asumisen kehityskuva 2023 päivitetty ja hyväksytty tavoitteen mukaisesti (KV 19.6.2023 § 37). Tarkastusvaliokunnan arvioon mukaan toimenpide on toteutunut.	++
	Kaavoituksessa huomioidaan ympäristövaikutukset ja laadulliset	Vaikutusten arviointia tehty osana kaavoitusprosessia kuten laki edellyttää.	++

	<p>vaikutukset (ei ainoastaan taloudelliset).</p> <p>Edistetään vireillä olevia kaavahankkeita.</p> <p>Kaupunkisuunnittelussa priorisoidaan seuraavat alueet: Suomenkielinen alakoulu; Kaupungintaloalue; · Asemalue (laajana); Bensowin / VPK:n alueet</p> <p>Alakoulun ja Kasavuoren A-siiven suunnittelussa huomioidaan kestävät valinnat.</p> <p>Kaavoitusta tehdään avoimessa vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa.</p> <p>Kaupunki edistää energiatehokkuutta ja minimoi rakennuksen elinkaaren aikaiset päästöt.</p>	<p>Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on toteutunut.</p> <p>Kaavoitusohjelma etenee hyväksytysti. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on toteutunut.</p> <p>Suomenkielinen alakoulu: KH:n hyväksymispäätös 2.10.2023 §145; Kaupungintaloalueen jatkon periaatepäätös KV 13.11.2023 § 63; Asemanseutu suunnittelua jatkettu; Bensow/VPK: Gresantie 1-5 (Bensowin alue) asemakaavaehdotus oli nähtävillä helmi-maaliskuussa 2023. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on osittain toteutunut, koska kaikkia priorisoitavia hankkeita ei ole hyväksytty strategia kauden aikana.</p> <p>Toimenpiteelle ei ole asetettu mittaria.</p> <p>Yhteistilaisuuksia, uusia vuorovaikutuskanavia. Mittarin toteumaa ei ole raportoitu.</p> <p>Laki mahdollistaa vaatimuksen rakennusjätteiden kierrätyksestä 2025 alkaen. Tällä hetkellä kierrätystä ohjataan lupamääräyksellä. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on toteutunut.</p> <p>Energiatehokkuuden vuosittaisia PTS-toimenpiteitä seurataan Ilmastovahdin kautta. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on toteutunut.</p>	<p>++</p> <p>+</p> <p>0</p> <p>0</p> <p>++</p> <p>++</p>
--	---	--	--

Tavoite: Liikenneturvallisuuden tason parantaminen

<ul style="list-style-type: none"> • Hyvä taso pystytään säilyttämään myös liikennemäärien kasvaessa • Kuntalaiset kokevat liikkumisen turvalliseksi. 	<p>Turvalliset kävelyn ja pyöräilyn pääreitit parannetaan yhtenäisiksi ja opastetaan nykyistä paremmin.</p>	<p>Espoon ja Uudenmaan ELYn kanssa yhteinen pääpyöräilyreittien viitoituksen yleissuunnitelma valmistui vuonna 2023. Tulevan Rantaradanbaanan viitoitussuunnitelma käynnissä. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan reittien merkintä on kesken ja täten osittain toteutunut.</p> <p>Rantaradanbaanan kulkuyhteydet kaduilta on suunniteltu ja baanan suunnitelmat ovat vuoden 2023 lopulla olleet valmiina urakkalaskentaan. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan liittymien toteuttaminen on kesken ja täten osittain toteutunut.</p> <p>Kävelykeskustan opasteita on asennettu, mutta kattavampi kävelykeskustan opastus asennetaan ratahankkeen jälkeen. Resurssit ohjataan ratahankkeen aikana poikkeusliikennejärjestelyiden viestintään ja opastamiseen. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan opasteiden asentaminen on kesken ja täten osittain toteutunut.</p>	<p>+</p> <p>+</p> <p>+</p>
---	---	---	----------------------------

	Mahdolliset riskipaikat- ja tilanteet kartoitetaan.	Pelastuslaitokselle raportoitujen onnettomuuksien trendi pysynyt samana viimeisen viiden vuoden aikajaksolla. Onnettomuuksien määrää, vakavuutta ja olosuhteita seurataan työkalun avulla. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on toteutunut.	++
	Toimenpiteitä kävelyn ja pyöräilyn edistämiseksi.	Liikenneonnettomuuksien määrää seurataan kuukausittain. Verrattuna vuoteen 2022 onnettomuusmäärä pysyi samana. Liikenneonnettomuustilastojen kirjauksia, mm. katualueen nopeusrajoitus, sää, valoisuus ja kulkutavat seurataan tarkasti, jotta löydetään toimivat keinot onnettomuuksien vähentämiseksi. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan tavoitetta 30 % vähennyksistä onnettomuuksiin ei saavutettu.	-
		Postitorin kiertoliittymän suunnitelma on tavoitteen mukaisesti valmis ja hyväksytty kesäkuussa 2023 yhdyskuntavaliokunnassa. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on toteutunut.	++
		Liikennelaskentoja on toteutettu ml. sisääntuloväylillä, ja pyöräilyn määrää seurataan kuukausittain automaattisten laskentapisteiden kautta. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on toteutunut.	++
Tavoite: Asuntokannan kehittäminen			
<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään asuntokannan monipuolisuutta vastaamaan nykyistä paremmin asukkaiden tarpeisiin eri elämänvaiheissa 	Otetaan huomioon asunto-ohjelman päivittämisessä.	Kaupungin väestörakenne. Mittarin toteumaa ei ole raportoitu.	0
	Kaupungin vuokra-asuntoyhtiöiden kokonaiskuva selvitetään ja vuokra-asuntokannan pitkäaikaissuunnitelma (vuoteen 2040) laaditaan.	Asunto-ohjelman päivitys ohjelmoitu vuosille 2024–2025. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide ei ole toteutunut.	-
	Myötävaikutetaan senioriasumisen toteuttamiseen keskustan läheisyyteen.	Toimenpiteelle ei ole asetettu mittaria.	0
Tavoite: Kiinteistökannan määrän optimointi ja käytön lisääminen			
<ul style="list-style-type: none"> Suomenkielisen alakoulun ja esiopetuksen uuden rakennuksen kaava hyväksytty valtuustossa valtuustokauden aikana 	Määritellään kiinteistöt, joista luovutaan vuoden 2023 aikana.	Asiaa käsitelty osittain osana talouden tasapainottamisohjelmaa. Koko kiinteistökannan tarkastelu vuoden 2024 aikana. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on kesken ja täten osittain toteutunut.	+
	Rakennushankkeiden yhteydessä varmistetaan alusta alkaen jo tarveselvitysvaiheessa tilojen yhteiskäytön mahdollisuus.	Yhteiskäyttö tarkastellaan jatkossa hankkeiden tarveselvityksissä, joten hankkeen rahoitus on kytketty yhteiskäyttöön. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on toteutunut.	++
	Kaupungin tilojen käytön lisääminen.	WAAS-konsepti käytössä (workplace as a service). Mittarin toteumaa ei ole raportoitu.	0

		Käyttöasteen mittauksen työkaluja pilotoitu tavoitteen mukaan Nuorisotalolla ja Petrassa. Arvioitu soveltuvuus, jossa todettu, että järjestelmien korkeiden kustannusten takia ei sovellu vielä laajaan käyttöön kaikissa kohteissa. Jatkossa mittausta lisätään ensisijaisesti investointihankkeiden yhteydessä suurempiin yhteyskäyttötiloihin. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan käyttöönottoa muissa kiinteistöissä ei ole vielä tehty, joten toimenpide on osittain toteutunut.	+
--	--	---	---

3 Kuntalainen keskiössä – ”Kaikki mukaan”

Tavoite: Kokonaisvaltainen hyvinvointi			
<ul style="list-style-type: none"> Elävä kaksikielisyys Huomioidaan kaiken ikäiset asukkaat 	Saavutettavat ja tasapuoliset palvelut molemmilla kielillä	Asiakastyytyväisyyden mittaaminen. Toteumia ei ole raportoitu.	0
		Kielibarometri, asukaskyselyt. Toteumia ei ole raportoitu.	0
	Toimiva oppimispolku uussuomalaisille, myös ruotsiksi.	Elinympäristön turvallisuus (asukaskyselyt, Poliisin mittarit). Toteumia ei ole raportoitu.	0
	Aktiivinen yhteistyö yli kielirajojen	Osallisuus (järjestö ym. toimintaa). Toteumia ei ole raportoitu.	0
	Elävä monikielisyys: esim. rakennamme kotoutumispolun myös ruotsiksi.	Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa 5 lasta ja perusopetuksessa 24 oppilasta (lk 1-6: 15, lk 7-9: 9). Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan mittarille ei ole asetettu selkeää tavoitetasoa eikä täten toimenpiteen toteutumista voida arvioida täysin.	+
	Liikunta- ym. tapahtumat päiväkotien yhteisinä.	Varhaiskasvatuksessa järjestetty 4 tapahtumaa suomen- ja ruotsinkielisille lapsille. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan mittarille ei ole asetettu selkeää tavoitetasoa eikä täten voida arvioida toimenpiteen toteutumista täysin.	+
	Yhteisöllistä yhteistyötä kielirajojen yli.	Toimenpidettä edistetty muun muassa työpajojen, koulutusten, yhteisten kokousten (Resurssiviisas Grani, ohry, rehtori), työryhmän sekä tutortoiminnan, urheilutapahtumien ja kaksikielisten kerhojen avulla. Toimenpiteitä on tehty laajasti mutta tarkastusvaliokunnan arvion mukaan mittarille ei ole asetettu selkeää tavoitetasoa eikä täten toimenpiteen toteutumista voida arvioida täysin.	+
Tavoite: HYTE-työ			
	Kulttuuri- ja liikkumisohjelmien toteuttaminen	Hyvinvointikyselyt. Toteumia ei ole raportoitu.	0

<ul style="list-style-type: none"> • Kaikessa toiminnassa luodaan turvallinen ympäristö, missä kiusaamiseen puututaan aina • 3. sektorin yhteistyö • Monipuolisten matalan kynnyksen harrastamismahdollisuuksien turvaaminen • Toimivat tilat nuorisotyön ja nuorten tarpeisiin sekä toimiva dialogi oppilaitosten ja etsivän nuorisotyön välillä • Mielenterveystyöhön panostaminen sekä nuorten että senioreiden osalta • Koronavaikutusten korjaus 	<p>Ennaltaehkäisevä nuorisotyö, myös kouluissa.</p> <p>Painotetaan matalan kynnyksen palveluita, laajennetaan läsnäoloa verkossa.</p> <p>Laaditaan toimintaperiaatteet yhdistysten ja järjestöjen tukemiselle yhdessä hyvinvointialueen kanssa.</p> <p>Ikäihmisten hyvinvointia edistävä toiminta ja kohtaamisia.</p> <p>Kaupunkiyhteisön yhteistyö kaupungin kehittämisessä ja toiminnassa.</p> <p>Ehkäisevä päihdetyö kaiken ikäisille.</p> <p>Yhdyspintojen rakentaminen hyvinvointialueen kanssa (työllisyys, kotouttaminen, järjestöjen ja yhdistysten toimintaedellytysten turvaaminen).</p> <p>Granimallin kehittäminen ja laajentaminen.</p> <p>Kaikessa toiminnassa luodaan turvallinen ympäristö, missä toimintakulttuurin kehittämisen kautta kiusaamiselle ei ole tilaa.</p>	<p>Ohjelmia toteutetaan jatkuvasti. Liikkumishjelman toteutumista arvioidaan vuosittain hyvinvointivaliokunnassa.</p> <p>Tarkastusvaliokunnan arvon mukaan mittarille ei ole asetettu selkeää tavoitetasoa eikä täten toimenpiteen toteutumista voida arvioida täysin.</p> <p>Kouluterveyskyselyä toteutetaan jatkuvasti. Tarkastusvaliokunnan arvon mukaan kouluterveyskyselyn ”jatkuva toteuttaminen” ei kuvaa toimenpiteen ”ennaltaehkäisevä nuorisotyö” toteutumista eikä täten toimenpiteen toteutumista voida arvioida täysin..</p> <p>Hankkeiden seuranta. Vaikuttavuus. Toteumia ei ole raportoitu.</p> <p>Toimenpiteelle ei ole asetettu mittaria.</p> <p>Pieni ”sivuasunto” on ollut mahdollista rakentaa tietyin edellytyksin (ei virallinen oma asunto vaan yhteydessä muihin tiloihin, ikääntyneiden itsenäisen asumisen tuki, myös aikuistuvat nuoret). Tarkastusvaliokunnan arvon mukaan toimenpide on toteutunut.</p> <p>Toimenpiteelle ei ole asetettu mittaria.</p> <p>Toimenpiteelle ei ole asetettu mittaria.</p> <p>Toimenpiteelle ei ole asetettu mittaria.</p> <p>Kerhojen määrä: 1-6.lk: 21 (2022-2023) 19 (2023-2024) 7-9.lk: 11 (2022-2023) 9 (2023-2024). Kerhoihin osallistujien määrä: 1-6.lk: 348 (2022-2023) 276 (2023-2024) 7-9.lk: 77 (2022-2023) 73 (2023-2024). Tarkastusvaliokunnan mukaan kerhoja on toteutunut tarkastelujaksolla, mutta mittarille ei ole asetettu selkeää tavoitetasoa eikä täten toimenpiteen toteutumista voida arvioida täysin.</p> <p>Kehitystä seurattu, mm. FUNA hyvinvointimittari 71/100 (2022 71/100). Tarkastusvaliokunnan mukaan mittari ei varsinaisesti suoraan vastaa turvallisen toimintaympäristön luomiseen, eikä täten toimenpiteen toteutumista voida täysin arvioida.</p>	<p>+</p> <p>+</p> <p>0</p> <p>0</p> <p>++</p> <p>0</p> <p>0</p> <p>0</p> <p>+</p> <p>+</p>
---	--	---	--

	<p>Tukitoimet saatava matalalla kynnyksellä.</p> <p>Mielenterveysongelmien ennaltaehkäisy.</p> <p>Kiusaamisen ennaltaehkäiseminen (14 toimenpidettä).</p> <p>Hyvinvointiopetus.</p> <p>Nuorisotalon uuden toiminnan kehittäminen; hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, esim. matalan kynnyksen lajien lisääminen.</p>	<p>Toimenpiteelle ei ole asetettu mittaria.</p> <p>Toimenpiteelle ei ole asetettu mittaria.</p> <p>Kiusaamisen ennaltaehkäisemisen ohjelma on hyväksytty (SUUS 31.05.2023 § 32; SOVV 07.06.2023 § 33).</p> <p>Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan tilinpäätöksestä ei selviä, onko ohjelma otettu käyttöön kaikissa kouluissa, eikä täten toimenpiteen toteutumista voida täysin arvioida.</p> <p>Toimenpiteelle ei ole asetettu mittaria.</p> <p>Nuorisotalon käyttöaste: keskimäärin 46 kävijää illassa. Matalan kynnyksen lajien lukumäärä: 21 matalan kynnyksen liikuntapaikkaa. Tarkastusvaliokunnan mukaan mittarille ei ole asetettu selkeää tavoitetasoa eikä täten toimenpiteen toteutumista voida täysin arvioida.</p>	<p>0</p> <p>0</p> <p>+</p> <p>0</p> <p>+</p>
Tavoite: Eheä oppimispolku tulevaisuuteen			
<ul style="list-style-type: none"> • “Jokaisella on oikeus kasvaa potentiaaliinsa” • Läpi elämän • Laadukas oppiminen • Nuorisotyöttömyys 0 % 	<p>Digiosaamisen varmistaminen (koko väestö)</p> <p>Varhaiskasvatuksen palvelutarjonta vastaa kysyntään</p> <p>Monipuoliset oppimispolut (myös ammattikoulutus).</p> <p>Osallistavaa sivistystoimintaa – syrjäytymisen ehkäisy.</p>	<p>Digikursseille osallistuneita: Digikerhot alakoulu): 100; Kesäkurssit (alakoulu): 70; Koululaisvierailijat: 595; Lapsiryhmiä: 20; Avoimet ovet (kaikenikäiset):70; Luennot (seniori-ikäisiä): 130. Yht. 915 hlö.</p> <p>Tarkastusvaliokunnan mukaan osallistuneita on merkittävä määrä, mutta mittarille ei ole asetettu selkeää tavoitetasoa eikä täten toimenpiteen toteutumista voida täysin arvioida.</p> <p>Palveluohjauksen asiakasmäärä on 124 perhettä. Tarkastusvaliokunnan mukaan mittarista ei selviä, miten se vastaa toimenpiteen toteuttamiseen eikä sille ole asetettu selkeää tavoitetasoa. Täten toimenpiteen toteutumista ei voida arvioida.</p> <p>Seuraava PKS- asiakaskysely järjestetään vuoden 2024 lopussa. Vuoden 2022 kyselyssä yleisarvosana oli 4,7 / 5.</p> <p>Tarkastusvaliokunnan mukaan toimenpiteen toteutumista tarkastelujaksolla ei voida arvioida.</p> <p>Perusopetuksen päättävien oppilaiden pros. jakauma: Lukiokoulutus: 84%; Ammatillinen koulutus: 11 %; Muu (lähinnä TUVA-koulutus): 5%.</p> <p>Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan jakauma osoittaa toimenpiteen toteutumisen.</p> <p>Toimenpiteelle ei ole asetettu mittaria.</p>	<p>+</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>++</p> <p>0</p>

	<p>Vahvistetaan opetuksen vaikuttavuutta.</p> <p>Koronan aiheuttamaa hyvinvointivelkaa korjataan ja resursseja lisätään/ talouden sallimissa rajoissa.</p> <p>Varmistetaan kouluihin yhdenvertainen oppilaskohtainen budjetointi.</p> <p>Yhtenäinen oppimispolku: Joustava esi- ja alkuopetus.</p> <p>Yhtenäisen perusopetuksen kehittäminen.</p> <p>Uuden suomenkielisen yhtenäis-/alakoulun sijoittumispaikka selvitetään ja päätetään – vaihtoehtoina uimahallin alue ja Sahara.</p>	<p>Koulujen hyvinvointikyselyn tuloksia seurattu: FUNA hyvinvointimittari: 71/100 (2022:71/100). Tarkastusvaliokunnan mukaan mittari seurannasta ei vastaa täysin toimenpiteeseen opetuksen vaikuttavuuden vahvistamisesta, joten toimenpiteen toteutumista ei voida arvioida täysin.</p> <p>Toimenpiteelle ei ole asetettu mittaria.</p> <p>Suomenkielinen perusopetus: 7 270 eur; Ruotsinkielinen perusopetus: 7 346 eur; Suomenkielinen lukiokoulutus: 5 471 eur; Ruotsinkielinen lukiokoulutus: 6 617eur. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan, ulkoinen toimintakate suomenkielisessä perusopetuksessa on noin 1 % ja lukiokoulutuksessa noin 17 % vähemmän kuin ruotsinkielisessä, joten toimenpide ei ole täysin toteutunut.</p> <p>Vuosittaisen kehittämistyön tuloksista on esitetty mm. Nivelvaiheisiin ja sen yhteistyöhön, Tuen käsikirjaan, johtoryhmän yhteistyöhön, peruskoulun yhtenäisiin johtoryhmiin, kehittämistiimien yhtenäistämiseen ja alakoulu yhteistyön vahvistamiseen kehittämistiimeissä, sekä perusopetuksen yhteisopettajuuden kehittämiseen ja kokeiluihin liittyen. Tarkastusvaliokunnan mukaan kehittämistyötä on tehty laajasti, mutta mittarille kehittämistyön tuloksista ei ole asetettu selkeää tavoitetasoa eikä toimenpiteen toteutumista ei voida arvioida täysin.</p> <p>Toimenpiteelle ei ole asetettu mittaria.</p> <p>Kaavoituksen käynnistyspäätös on tehty (KV 28.8.2023). Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on toteutunut.</p>	<p>+</p> <p>0</p> <p>+</p> <p>+</p> <p>0</p> <p>++</p>
Tavoite: Avoin Grani			
<ul style="list-style-type: none"> • Päätöksenteon avoimuus ja läpinäkyvyys, kuntalaisten on helppo saada tietoa päätöksenteosta • Osallisuus • Mahdollistava toiminta 	<p>Kuntalaispaneelit</p> <p>Kuntalaisten osallistaminen, painopisteiden tarkastelu huomioiden erityisesti heikommassa asemassa olevat.</p>	<p>Kokouksien määrät, käsitellyt asiat. Toteumia ei ole raportoitu.</p> <p>Asukas- ja viestintä kyselyistä toteutettu Kaupungin verkkosivujen käyttäjätutkimus. Tarkastusvaliokunnan mukaan mittarille ei ole asetettu selkeää tavoitetasoa eikä täten toimenpiteen toteutumista voida täysin arvioida.</p>	<p>0</p> <p>+</p>

	<p>Vaikuttamistoimielinten laajempi osallistaminen valmisteluun.</p> <p>Avoimuusperiaatetta noudatetaan laajasti kaikessa viestinnässä ja toiminnassa.</p> <p>Aktiivinen ja ajantasainen viestintä eri välineitä käyttäen.</p> <p>Toimialojen välinen yhteistyö toiminnan tehostamisen painopisteenä.</p> <p>Tiedolla johtamisen välineitä käytetään laajasti päätöksenteon tukena.</p> <p>Autetaan kuntalaisia löytämään palvelut hyvinvointialueelta.</p> <p>Vuorovaikutuksen lisääminen palveluiden näkyvyyden ja löydettävyyden parantamiseksi, sekä sisäisen että ulkoisen markkinoinnin kehittäminen; etäpalveluiden kehittäminen, esim. etäkurssien ja striimien lisäämistä, etäopastuksia, paikallishistoriallisen arkiston digitointi</p>	<p>Toimenpiteelle ei ole asetettu mittaria.</p> <p>Avoimuusperiaatetta noudatetaan jatkuvasti. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on toteutunut.</p> <p>Kaupungin internet-sivuja päivitetään koko ajan. Sivut on laadittu saavutettaviksi ja ne saa käännettyä usealle kielelle. Kaunis Grani-paikallislehti toimii jatkuvasti viestintävälineenä kaupunkilaisille. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on toteutunut.</p> <p>Toimenpiteelle ei ole asetettu mittaria.</p> <p>Johdon työpöytä on täydennetty riskienhallintasuunnittelun tiedoilla. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on toteutunut.</p> <p>Kaupungin viestinnän kanavissa hyvinvointialueen yhteystiedoista aloitettiin tiedottaa jo vuoden 2022 lopulta alkaen. Nettisivut ja kaupungin puhelinkeskus ovat auttaneet kuntalaisia alusta saakka. Kaupungin toimipisteissä on jaossa esitteitä hyvinvointialueen palveluista. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on toteutunut.</p> <p>Otakantaa.fi pilotoitiin tavoitteen mukaisesti pyöräbaanan suunnitelmien nähtävillä asettamisen yhteydessä. Otakantaa.fi toimi hyvin viestinnän ja vuorovaikutuksen välineenä ja tämän kautta saatiin kattavasti palautteita suunnitelmiin. Tarkastusvaliokunnan arvion mukaan toimenpide on toteutunut.</p> <p>Digitaalisilla kanavilla 133 595 näyttöä ja 4 908 seuraajaa. Kansalaisopistolla 56 etäkurssia. Kulttuuripalveluilla 3 etäopastusstriimiä sekä 2 443 skannattua arkistokuvaa. Tarkastusvaliokunnan mukaan mittarille ei ole asetettu selkeää tavoitetasoa eikä täten toimenpiteen toteutumista voida täysin arvioida.</p>	<p>0</p> <p>++</p> <p>++</p> <p>0</p> <p>++</p> <p>++</p> <p>++</p> <p>+</p>
--	--	--	--